

**A felszólalás intézménye és gyakorlati tapasztalatai a
hazai védjegyeljárásban, különös tekintettel egyes
külföldi megoldásokra**

jelige: joker

Tartalom

ELŐSZÓ	4
I. RÉSZ A védjegyeljárások a hatósági eljárások fogalomrendszerében, és a felszólalás helye a védjegyeljárásban	5
II. RÉSZ A felszólalás egyes modelljei	8
1. Tiszta felszólalási rendszer.....	8
2. Felszólalás a védjegybejelentő értesítésével	8
3. „Vegyes” rendszer.....	9
4. A lajstromozást követő felszólalás	9
III. RÉSZ A felszólalás bevezetése a magyar jogrendszerbe, pro és contra	10
1. Contra: az 1997. évi XI. törvény megalkotása	10
2. Pro: a 2003. évi CII. törvény újítása.....	12
IV. RÉSZ A felszólalás szabályai és gyakorlati tapasztalatai a hatályos Vt. alapján.....	15
1. A felszólalásra jogosultak köre	15
2. A határidő és problémái	16
3. A felszólalás benyújtása és az indokok megjelölése	17
4. Eljárási díj	18
5. Több felszólaló és több korábbi jog egy felszólalásban, felfüggesztés.....	18
6. Írásbeli előkészítés	19
7. Tárgyalás tartása és döntéshozatal	20
8. A védjegyhasználati kényszer mint előkérdés	23
9. Költségviselés.....	23
10. Felszólalás gyorsított és különleges gyorsított eljárás esetén	23
11. Felszólalás közösségi védjegy alapján	24
12. Felszólalás nemzetközi védjegybejelentés ellen	25
V. RÉSZ Nemzetközi kitekintés: felszólalás a nagyvilágban	27
1. A közösségi védjegyek elleni felszólalási eljárás az OHIM előtt	27
2. Benelux Államok.....	29
3. Olaszország	29
4. Románia	30
5. Brazília	31
6. Japán.....	31

7. Kína	32
8. Amerikai Egyesült Államok.....	33
9. Egyesült Királyság	35
ZÁRSZÓ	37
IRODALOMJEGYZÉK	40
FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK	41

„....a védjegy nem több és nem kevesebb, mint a piaci verseny alapfeltétele.”

Európai Közösségek Bírósága

ELŐSZÓ

A védjegy az árujelzők legfontosabb fajtája. A védjegy mint árujelző az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgál. Mindennapjaink ma már elképzelhetetlenek védjegyek nélkül, mint ahogy a gazdasági verseny sem alakulhatott volna ki és érvényesülhetne az alapvető verseny-eszköznek számító védjegyek hiányában.

A védjegybejelentések lajstromozása során tekintettel kell lenni olyan szempontokra, amelyek fennállta esetén semmiképpen sem megengedhető a lajstromozás, és tekintettel kell lenni olyan korábbi jogokra is, amelyeket sértene a lajstromba vétel ténye. Azt mondhatjuk, hogy e szempontokat a fejlett védjegyjogi kultúrák mindenütt figyelembe veszik, azonban arra nézve, hogy ezt milyen eljárás keretében teszik meg, már sokszínű és egymástól jelentősen eltérő megoldásokat találhatunk.

A hazai védjegyjogunk 2003-ban bekövetkezett fordulatával bevezetésre került a felszólalás intézménye a korábbi jogok érvényesítése érdekében. Figyelemmel arra, hogy korábban – a több mint 100 éves múltra visszatekintő – védjegyjogunk nem ismerte ezt az intézményt, mindenképpen érdekes és vizsgálatot érdemlő az a kérdés, hogy vajon hogyan is működik ez a rendszer, idegen jogintézményként mennyire tudott beilleszkedni védjegyjogunkba, milyen tapasztalatok halmozódtak fel a bevezetése óta eltelt nyolc esztendőben, és mik azok a problémák, amelyekre közvetlen jogszabályi rendelkezések hiányában a gyakorlat adott választ.

A dolgozat célja, hogy ezekre a kérdésekre válaszolva egy egységes képet fessen a védjegyügyekben történő felszólalásról. A tanulmány második felében egyes, védjegyjogi szempontból fontos, vagy éppen átalakulóban lévő egyéb külföldi jogrendszereket veszek szemügyre, és az azokban alkalmazott korábbi jogokra vonatkozó és azok érvényesítését célzó jogintézmények legfontosabb momentumait ismertetem, hogy az Olvasó összehasonlítást kaphasson a hazai és a világ egyéb országainak megoldásairól.

I. RÉSZ A védjegyeljárások a hatósági eljárások fogalomrendszerében, és a felszólalás helye a védjegyeljárásban

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban SZTNH) a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (4) bekezdés e) pontja alapján kormányhivatal, tevékenysége során pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban Ket.) hatálya alá tartozik.

Mivel minden ágazat eljárási szabályait lehetetlen lenne egyetlen törvénybe foglalni, ezért a Ket. fogalomrendszerében több szintű tárgyi hatállyal találkozhatunk. Így megkülönböztethetünk kivett, részlegesen kivett (külön tartott) és privilegizált eljárásokat. A kivett és részlegesen kivett közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok a Ket. rendelkezéseitől kizárólag akkor térhetnek el, ha azt a Ket. kifejezetten megengedi. E szigorúnak tűnő szabály mögötti valóság azonban az, hogy a Ket. rengeteg helyen engedi meg az eltérést.¹

Ebben a rendszerben tehát, a Ket. 13. § (2) bekezdés a) pontja alapján az iparjogvédelmi és szerzői jogi eljárások a részlegesen kivett eljárások körébe sorolhatóak. Ez azt jelenti, hogy a Ket. akkor kerülhet alkalmazásra, ha az ügyfajtára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg. Az eljárások sajátos jellege, a szükséges szakismeret vagy a közérdek azt indokolja ezekben az esetekben, hogy az általános szabályok csak akkor érvényesülhessenek, ha nincsen különös szabály. Miután a védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban Vt.) számos ponton tartalmaz eljárási kérdéseket, illetve zárja ki a Ket. alkalmazhatóságát, ehhez mérten a Ket. egésze csupán másodlagos, mögöttesen, helyettesítő jelleggel érvényesülhet. Ráadásul a Vt. szabályozási rendszerében elkülöníthető egy általános és különös rész is, hiszen a védjegyeljárások általános szabályai című VII. fejezetében generális érvényű rendelkezések találhatók, míg a védjegyeljárások konkrét szakaszait taglaló részek egyes részletszabályokat is tartalmaznak.

A védjegyeljárások és a Ket. viszonyának ismertetése után röviden tekintsük át a lajstromozási eljárást, és azt, hogy a Vt. alapján hol is helyezkedik el ebben a folyamatban a felszólalás.

Ehhez először is magát a felszólalást kell definiálnunk. A Szellemi Tulajdon Világszervezetének (a továbbiakban WIPO) állandó védjegyjogi bizottsága által használt fogalom szerint a felszólaláson olyan, harmadik személyek számára biztosított jogot értünk, amely révén bizonyos időtartamon belül lehetséges egy védjegybejelentés lajstromozása ellen tiltakozni. A

¹ PATYI ANDRÁS (szerk.): *Közigazgatási hatósági eljárásjog*, 2009, Dialóg Campus, Budapest–Pécs, 59–60. o.

nemzeti jogoktól függően ehhez valamilyen jogalap szükséges, ami akár abszolút kizáró ok, akár relatív kizáró ok lehet.² A fejlett védjegyjogokban a felszólalás azonban csak a relatív kizáró okokhoz kapcsolódik, így természetesen Magyarországon is ilyen értelemben beszélhetünk felszólalásról.

A védjegybejelentés benyújtását követően az SZTNH megvizsgálja, hogy a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez szükséges feltételeknek, megfizették-e a bejelentési díjat és benyújtották-e a szükséges magyar nyelvű árujegyzéket.³

Ezzel egy időben mindenki számára megnyílik a lehetőség, hogy észrevételt tegyen arra vonatkozóan, hogy a bejelentésben foglalt megjelölés lajstromozása valamely, a törvény 2-3. §-ában tételesen felsorolt abszolút kizáró okba ütközik, és emiatt kizárt a védjegyoltalom megszerzése.⁴

Amennyiben a bejelentés megfelel a bejelentési nap elismeréséhez szükséges feltételeknek, megfizették a díjat és benyújtották a magyar nyelvű árujegyzéket, úgy az SZTNH elvégzi a bejelentés alaki vizsgálatát. Ennek során azt vizsgálja, hogy a bejelentés megfelel-e a törvény 50. § (2) és (3) bekezdésében foglalt alaki követelményeknek⁵ és megfelel-e az egységesség kritériumának. Az ebben a szakaszban észlelt hiányosságokról az SZTNH végzésben értesíti a bejelentőt, és felhívja a hiányok pótlására vagy a bejelentés megosztására. Amennyiben ennek a bejelentő nem tesz eleget, úgy a bejelentését visszavontnak tekintik.⁶

Ha a bejelentés átment az alaki vizsgálaton, akkor az SZTNH kutatási jelentést készít, amely a Vt. 4. §-ban meghatározott korábbi jogok fennállására, vagyis a relatív kizáró okok létezésére irányul. A jelentés eredményéről tájékoztatják a bejelentőt. A védjegyek jogosultjai illetve bejegyzett használói rendszeres díjfizetés ellenében kérhetik, hogy az SZTNH számukra is küldje meg azoknak a későbbi védjegybejelentésekről készült kutatási jelentéseknek a másolatait, amelyekben az ő korábbi jogosultságukat feltüntették. Ez az úgynevezett védjegyfigyelés.⁷

Ezt követően kerül sor a hivatalból történő érdemi vizsgálatra. Ennek során megvizsgálják, hogy a megjelölés megfelel-e a megkülönböztethetőség alapkövetelményének és nem állnak-e fent a lajstromozást megakadályozó abszolút kizáró okok. Ha e feltételek valamelyi-

² *Trademark opposition procedures SCT/16/4.*, November 13-17, 2006., Geneva, Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, WIPO, 2. o.

³ Vt. 55. §.

⁴ Vt. 58. §.

⁵ Ezeket a követelményeket a védjegybejelentés és a földrajzi árujelzőkre vonatkozó bejelentés részletes alaki szabályairól szóló 16/2004 (IV.24.) IM rendelet valamint az egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes alaki szabályokról szóló 147/2007 (VI.26.) Korm. rendelet tartalmazza.

⁶ Vt. 59. §.

⁷ Vt. 60-60/A. §.

ke nem áll fent, az SZTNH hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre hívhatja fel a bejelentőt. Attól függően, hogy ezeknek eleget tud-e tenni a bejelentő vagy sem, vagy folytatódik a lajstromozási eljárás, vagy megszűnik.⁸

Ennél a pontnál érkezünk el a dolgozat tárgyául szolgáló felszólalás intézményéhez. Ugyanis a kutatási jelentésnek a bejelentő részére történő megküldését követően, legalább 1 hónap eltelte után az SZTNH meghirdeti a védjegybejelentést. Erre az SZTNH hivatalos lapjában, a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben kerül sor. Itt nyílik meg a lehetőség a felszólalás jogintézményének gyakorlására. Ennek során azok a korábbi jogok jogosultjai, akik sérelmesnek éreznék a védjegybejelentés lajstromozását, a felszólalás benyújtásával vizsgálatot kezdeményezhetnek arra nézve, hogy az oltalom megadása sértené-e a régebb óta fennálló jogaikat, s így álláspontjuk szerint az eljárás sem zárulhat másként, mint a védjegybejelentés elutasításával. A részletes szabályokról a következőkben fogok szólni bővebben.

Az érdemi vizsgálatot követően, amennyiben az SZTNH nem találta akadályát a védjegybejelentés lajstromozásának, a lajstromozásról szóló határozat keltezésének napjával felveszi nyilvántartásába az eljáráson sikeresen túljutó megjelölést, amely a bejelentésének napjára visszaható hatállyal szerez jogi oltalmat.

⁸ Vt. 60. §.

II. RÉSZ A felszólalás egyes modelljei

Alapvetően kétféle védjegy-lajstromozási eljárási rendszert különböztethetünk meg: azt amelyik ismeri a felszólalás intézményét, és azt, amelyik nem. Hazánk 2003-ig ez utóbbi csoportba tartozott. Ahogy a dolgozat V. részében is olvasható, nemzetközi tendenciaként érzékelhető, hogy a felszólalás terjedőben van, olyan országokban is bevezetésre kerül, amelyek korábban elutasították azt.

Azokban az országokban, ahol a felszólalás részét képezi a védjegyjognak, többféle, egymástól eltérő eljárási konstrukciók alakultak ki. Így a felszólalásnak több válfaja is ismert, ezeket – figyelembe véve a különböző külföldi jogok által alkalmazott megoldásokat – az alábbi négy kategóriába sorolhatjuk.

1. Tiszta felszólalási rendszer

Ebben a rendszerben ex officio csak a lajstromozást abszolút kizáró okokat vizsgálják, és a korábbi jogokat, vagyis a relatív kizáró okokat a hivatal egyáltalán nem kutatja. A korábbi jogokra történő hivatkozásra csak felszólalás alapján van lehetőség.

Az észrevétel és a felszólalás intézménye élesen elkülönül, az előbbi csak az abszolút kizáró okok vizsgálatára irányulhat, míg utóbbi csak a relatív kizáró okokéra. Ez a rendszer nem ismeri a korábbi jog jogosultjának hozzájáruló nyilatkozatát, hiszen a felszólalás hiánya, vagy annak visszavonása tartalmilag ugyanazt fejezi ki, vagyis azt, hogy a jogosult nem kívánja érvényesíteni jogát, amellyel mintegy hozzájárul ahhoz, hogy az ellentartott megjelölést lajstromozzák.⁹

2. Felszólalás a védjegybejelentő értesítésével

A hivatalbóli vizsgálat köre itt tágabb, ugyanis kiterjed mind a feltétlen lajstromozást kizáró akadályokra, mind pedig a korábbi jogokra. A korábbi jogokra történő kutatás eredményéről értesítik a bejelentőt, de hivatali felhívást nem intéznek hozzá. Ha a relatív kizáró okként felmerült korábbi jogot a jogosultja érvényesíteni kívánja, akkor felszólalást kell előterjesztenie, ugyanis ennek hiányában nem fogják a lajstromozás során a jogosultságát figyelembe venni. Ezek alapján tehát a bejelentő számára végzett kutatás és értesítésnek nem az a célja, hogy megakadályozza a lajstromozást, hanem az, hogy a bejelentő képet kapjon arról, hogy vajon a bejegyeztetni kívánt védjegye mekkora eséllyel kerülhet felszólalások keresztútjába, és ennek fényében esetleg visszavonja a bejelentését és módosítson a megjelölésen.

⁹ GONDA IMRE – MILLISITS ENDRE: A felszólalás tapasztalatai a hazai védjegyeljárásban, in *Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről*, 2006, Magyar Szabadalmi Hivatal, Budapest, 206. o.

Ebben a rendszerben sem ismert a hozzájáruló nyilatkozat, hiszen a felszólalás hiánya itt is kifejezi a jogosult akaratát.¹⁰

3. „Vegyes” rendszer

Ebben a rendszerben a hivatalbóli vizsgálat kiterjed mind a feltétlen, mind pedig a viszonylagos lajstromozást gátló okokra. Az előbbi rendszertől eltérően a bejelentőt itt hivatali felhívásban tájékoztatják a lajstromozási akadályról. Miután a védjegybejelentést meghírdették, a korábbi jog jogosultja felszólalással élhet. A hozzájáruló nyilatkozatot csak a hivatalból felhívott védjegyek esetében fogadják el.¹¹

4. A lajstromozást követő felszólalás

Ezt a megoldást követi többek között Japán is. Ebben a rendszerben a felszólalásra nyitva álló határidő csak az alaki és a feltétlen lajstromozást gátló okokra való hivatali vizsgálat befejezését követően, a lajstromozás meghirdetése után nyílik meg.¹²

Végezetül érdemes néhány szót ejteni a felszólalás során eljáró fórum kérdéséről. A WIPO által készített felmérés alapján több mint 50 tagállamban a felszólalás elbírálása során a védjegyhivatalok járnak el, és 15 esetben végzi ezt valamely más fórum, például bíróság vagy egyéb közigazgatási, fellebbezési testület vagy hatóság. Utóbbira jó példa a későbbiekben bemutatott Amerikai Egyesült Államok gyakorlata.¹³ A jogorvoslati lehetőségekre tekintettel pedig az első csoportba tartozó államok esetében is lehetséges az, hogy az igazságszolgáltatás rendszerében kerüljön végső bírálatra a felszólalás, így teljesen hermetikusan nem választhatóak szét az államok az eljáró hatóságok tipizálása mentén.

¹⁰ GONDA – MILLISITS: i. m. 207. o.

¹¹ Uo. 207. o.

¹² Uo. 207. o.

¹³ *Trademark opposition procedures SCT/16/4*, 3. o.

III. RÉSZ A felszólalás bevezetése a magyar jogrendszerbe, pro és contra

1. Contra: az 1997. évi XI. törvény megalkotása

A korábbi védjegy törvényünk, a védjegyről szóló 1969. évi IX. törvény nem ismerte a felszólalás intézményét. A törvény 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján a védjegybejelentés érdemi vizsgálata során az Országos Találmányi Hivatal mind az abszolút, mind a relatív kizáró okokra nézve hivatalból folytatta le a bejelentés lajstromozhatóságának vizsgálatát. Felszólalásra sem a lajstromozást megelőzően, sem azt követően nem volt lehetőség. A korábbi jog jogosultja csak törlési eljárást kezdeményezhetett a bejegyzett védjeggyel szemben.

Az új – és jelenleg is hatályos – védjegy törvényünk megalkotása előtt, 1996-ban a koncepcionális változtatások során a felszólalás intézményének bevezetését, vagy annak mellőzését is mérlegelni kellett. Minthogy ekkor már hazánk aláírta a Társulási Megállapodást az Európai Unióval, a közösségi jogi szabályokat és jogharmonizációs irányvonalakat is figyelembe kellett venni. A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1988. december 21-i 89/104/EGK tanácsi irányelv preambuluma, s egyébként az azóta helyébe lépett 2008/95/EK irányelv preambuluma is rögzíti, hogy eljárási kérdésekben a tagországok szabad kezet kapnak, ezért e téren nem volt szükséges, csupán célszerű a jogharmonizáció. Az utóbbi kelt irányelv külön kitér arra is, hogy a korábbi jogok vizsgálatára tetszés szerint bevezethető a felszólalás intézménye, vagy a hivatalbóli vizsgálat. A tiszta felszólalási rendszerre Németország és Franciaország, míg a hivatalbóli vizsgálat és a felszólalás ötvözésére Nagy-Britannia mutatott példát.

A Vt. törvénytervezetének előkészítése során az SZTNH¹⁴ 1996 márciusában közzétette az Előterjesztés a Kormány részére a védjegy jogi szabályozás reformjának koncepciójáról és az iparjogvédelemmel kapcsolatos egyéb kérdésekről című javaslatcsomagot, melyben arra hívta fel a figyelmet, hogy a magyar jogi hagyomány és az évszázados jogfejlődés mellett szól, hogy az oltalomképeség feltételeit – legyenek azok akár abszolút vagy relatív kizáró okok – továbbra is hivatalból kellene vizsgálni, és ezzel ellentétes érvek a törvény előkészítése során sem kerültek előtérbe. Ugyanakkor felvetődött a kérdés, hogy mennyiben lenne célszerű és hasznos a felszólalás bevezetése. A mellette szóló legerősebb érv az volt, hogy a hivatalbóli vizsgálat még a fejlődő technikai lehetőség mellett sem lehet a korábbi jogok fennállására nézve teljes mértékben kielégítő, az egyre növekvő munkateherről már nem is beszélve. Kevésbé jogi, inkább jogszociológia érvek is előtérbe kerültek. Többek között az,

¹⁴ Az SZTNH 2011. január 1-je előtt, így az előterjesztés elkészítése idején is a Magyar Szabadalmi Hivatal nevet viselte. A zavar elkerülése végett azonban mindenütt SZTNH-nak jelölöm a Hivatalt.

hogy a felszólalás nem olyan kemény és a bejelentő számára irritáló jogi megoldás, mint a lajstromozást követő törlési eljárás kezdeményezése. Emellett pedig a lajstromozási eljárásba egy három hónapos felszólalási időszak beiktatása jelentősen gyorsabbá tenné a jogérvényesítést a hosszadalmas törlési eljáráshoz képest. Összegezve a koncepció az alábbiakra jutott.

„Valójában a vélt vagy valós előnyök és a jelentkező hátrányok szembeállításával lehet a helyes álláspontot elfoglalni a felszólalás bevezetése kérdésében. Nem tagadható előnye, hogy olyan adatokat tár a hatóság elé, amelyek hozzájárulhatnak a lajstromozási akadályok objektívebb megítéléséhez; ezáltal erősítheti a jogbiztonságot. Ugyanakkor egyértelmű hátránya a felszólalásnak, hogy a külön eljárás beiktatásával minden egyes ügy elintézését elnyújtja, akár éltek felszólalással, akár nem. Az ún. átlagos átfutási időt az intézmény bevezetése nem csupán a felszólalásra nyitvaálló három hónappal, hanem egy legalább ekkora „technikai” időrákódással is megterhelné. Jelentős ár ez akkor, ha - amint erre számítani lehet - a felszólalásoktól az ügyeknek alig egy, távlatilag is mindössze néhány százalékában várható a helyes, az igazságos eredmény elősegítése. Ez eleve legfeljebb akkor volna vállalható, ha a védjegyjog rendszere másként nem tudná érvényesíteni a felszólalási intézmény előnyeit, mégpedig az ügyek elhúzódnának jelzett veszélye nélkül.”¹⁵

Emellett az, hogy törlési eljárás és a felszólalás jogalapja ugyanaz lenne, feleslegessé teszi a törlési eljárás mellett a felszólalás lehetőségének megnyitását – állította az SZTNH. Az érvek és ellenérvek kereszttüzében 1996-ban elfogadott álláspont szerint a lajstromozást gátló abszolút és relatív kizáró okok vizsgálatára nézve az észrevétel és a törlési eljárás kombinációja megfelelő védelmet nyújt, és az eljárást sem hosszabbítja meg feleslegesen. Így egyaránt megfelel az eljárás a jogbiztonság követelményének és az eljárás gyorsaságához fűződő érdekeknek.

Az SZTNH által készített részletes reformkoncepcióhoz igazodva a kormány a 1025/1996. (III. 20.) Korm. határozata a védjegyjogi szabályozás reformjának koncepciójáról és az iparjogvédelemmel kapcsolatos egyéb kérdésekről akként rendelkezett, hogy de lege ferenda az új védjegy törvénynek igazodnia kell nemzetközi konvenciókhoz (Védjegyjogi Szerződés, GATT egyezmény, közösségi védjegyek rendszere), de ugyanakkor nem hagyhatóak figyelmen kívül, és támaszkodni kell a kialakult magyar védjegyjogi gyakorlatra és hagyományokra, és tekintettel kell lenni a Magyarországon kiépülő piacgazdaság igényeire is. Így, figyelemmel arra, hogy eljárásjogi kérdésekben nagy szabadságot engedtek a fent említett egyezmények, illetve a védjegyjogi jogharmonizációt célzó EK irányelv, és a magyar védjegyjogi tradícióktól idegen volt a felszólalás intézménye, az 1997. évi XI. törvény nem honosította azt meg a magyar jogban.

¹⁵ *Előterjesztés a Kormány részére a védjegyjogi szabályozás reformjának koncepciójáról és az iparjogvédelemmel kapcsolatos egyéb kérdésekről*, in Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 1996/1. szám. <http://www.mszh.hu/kiadv/ipsz/199603/feloterj.html#70y>, 2010. november 21.

2. Pro: a 2003. évi CII. törvény újítása

Látjuk tehát, hogy a Vt. megalkotása során a XIX. században kialakult magyar védjegyjogi hagyományokhoz hűen elvetették a felszólalás intézményét. Ez az álláspont azonban nem sokáig tudta magát tartani, s alig 6 év elteltével gyökeres fordulat következett be a felszólalási rendszer megítélése terén. Az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról szóló 2003. évi CII. törvény hívta életre a magyar védjegyjogban első ízben a felszólalást, s alakította át ezzel alapjaiban a lajstromozási eljárást menetét. Noha a Vt. már megalkotásakor is javarészt konform volt a közösségi joggal, az EU csatlakozás előtt mélyrehatóbb és nagyobb volumenű védjegyjogi felülvizsgálatra volt szükség. Meg kellett teremteni a közösségi oltalmi rendszerhez illeszkedő szabályokat, mérlegre kellett tenni a Vt. 6 éves alkalmazása során felgyülemlett tapasztalatokat és ezek konzekvenciáit, mindeközben a közösségi joganyag változásaira is figyelmet kellett fordítani, és meg kellett alkotni azokat a szabályokat, amelyek csak a csatlakozással egy időben léphettek hatályba.¹⁶

Magyarország 2004. május 1-jén lett teljes jogú tagja az Európai Uniónak. Ugyan a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 84/104/EK irányelv nem tartalmazott előírást arra nézve, hogy az EU-hoz csatlakozó államoknak kötelező lenne-e a felszólalást bevezetni a jogrendszerükbe, viszont az EU csatlakozással a közösségi védjegyek rendszeréhez is csatlakozott hazánk, ami indokolta a felszólalás bevezetését. A közösségi védjegyek lajstromozására irányuló eljárásban ismert volt az opposíció¹⁷ intézménye, így célszerűnek mutatkozott a hazai eljárási rendszert is ehhez igazítani. Ellenkező esetben ugyanis egyenlőtlen, a magyar védjegyjogosultak számára hátrányosabb helyzetet eredményezett volna a hazai és közösségi védjegyeljárások közti különbözőség. Ugyanis ex officio vizsgálat esetén a közösségi védjegyekre kiterjedő relatív kizárási okok vizsgálatának költségei a bejelentőt terhelnék, és nem a közösségi védjegy jogosultját felszólalási díj formájában. Ha pedig a közösségi védjegybejelentések ellen szólalna fel egy magyar jogosult, neki mindenképpen felszólalási díjat kell fizetnie. Így a felszólalás bevezetése nélkül minden esetben csak a magyar félre hárultak volna a költségek. Emellett az sem elhanyagolható, hogy a csatlakozással az SZTNH-nak a korábbi jogok kötelező vizsgálata során az összes közösségi védjegyet is számításba kellett volna vennie, ami elképesztően meghosszabbította volna az eljárást.

A Vt. 4. § (3) bekezdése is indokolta a felszólalás intézményének bevezetését, hiszen így nyert valódi értelmet a használat követelményének elve. E szakasz alapján ugyanis nincs

¹⁶ FAZEKAS JUDIT – JÓKÚTI ANDRÁS: A 10 éves védjegy törvény és a jogharmonizáció, in *Szerzői Jogi és Iparjogvédelmi Szemle*, 2007/5. szám, 48. o.

¹⁷ Felszólalást jelent, az angol *opposition* szó szerinti fordítása.

kizárva a védjegyoltalomból az a megjelölés, amely olyan korábbi védjeggyel ütközik, amelyet a jogosultja nem használt a 18. § előírásainak megfelelően, vagyis ha a lajstromozást követő 5 évben nem kezdte el használni, vagy 5 éven át megszakítás nélkül elmulasztotta használni a védjegyét.¹⁸ A védjegyhasználat elmulasztásának jogkövetkezményei a Vt. hatálybalépésétől számított ötéves átmeneti időszak elteltével 2003-ban már 6 éve érvényesültek. Ennek megfelelően korábbi jogként nem jelentett viszonylagos kizáró okot az a védjegy, amelyet annak jogosultja nem használt a törvény előírásainak megfelelően. A törlési eljárásban ez a korábban hatályos szabályok szerint többé-kevésbé kezelhető volt, a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban viszont nem volt lehetőség annak ellenőrzésére, hogy azt a korábbi védjegyet, amellyel a bejelentett megjelölés ütközne, használták-e a Vt. 18. §-ában foglaltaknak megfelelően, vagy sem. Erről az SZTNH-nak nem volt, és nem is lehetett tudomása; a bejelentő pedig nem volt felhívható más korábbi védjegyével kapcsolatban bizonyításra (különösen valamely mulasztás, azaz a használat elmaradásának bizonyítására), a korábbi védjegy jogosultja pedig nem vett részt ügyfélként az eljárásban. Ezt az ellentmondást oldotta fel a felszólalási rendszer, amelyben a felszólaló felhívható annak bizonyítására, hogy védjegyét megfelelően használta-e.

A 2003. évi CII. törvény általános indokolása a fentieken túl azzal is érvelt, hogy a feltétlen kizáró okok vizsgálatához közérdek fűződik, s ezt a közérdeket az állami szerveknek, vagyis az SZTNH-nak kell érvényesítenie. Így e körben mindenkor hivatalból történik a vizsgálat. A viszonylagos kizáró okot képező korábbi védjegy, vagy egyéb magánjogi jogosultságnak a későbbi védjegybejelentéssel szemben történő érvényesítése azonban már a magánérdekek körébe tartozik, az az érintett privát autonómiájának részét képezi. Az indokolás meglehetősen messziről, az emberi méltóságból vezeti le a gondolatmenetet, miszerint az Alkotmánybíróság értelmezése alapján az emberi méltóság részét képezi az önrendelkezési jog, ami pedig természetesen kiterjed arra, hogy az egyén az igény állapotába került alanyi jogosultságait állami szervek előtt akkor érvényesítse, amikor azt szabad belátása alapján – és természetesen a jogszabályok keretei között – akarja. Mivel az önrendelkezési jognak, mint a cselekvési szabadságnak része az igényérvényesítéstől való tartózkodás joga is, az egyén szabadságában áll azt eldönteni, hogy kíván-e a hatóságok előtt fellépni, vagy sem. Ezzel összhangban tehát a felszólalás a védjegy-lajstromozási eljárásban a korábbi jog jogosultjának önrendelkezési szabadságát biztosítja, hiszen a felszólalási rendszerben a korábbi védjegy- vagy más magánjogi jogosultságon alapuló viszonylagos kizáró okot az iparjogvédelmi ható-

¹⁸ GONDA IMRE – MILLISITS ENDRE: Opposition in hungarian trademark law, in *Proceedings of the Hungarian Group*, 2007-2008, kiadja az AIPPI magyar csoportja, Budapest, 91. o.

ság csupán az érintett jogosult erre irányuló kérelme, azaz felszólalása alapján veszi figyelembe. Ebben az eljárási rendben a védjegybejelentés érdemi vizsgálata csak felszólalás esetén és kizárólag a felszólalásban megjelölt ok tekintetében terjed ki a viszonylagos kizáró okokra, azaz a megjelölés lajstromozását akadályozó korábbi jogokra.

Az indokolás további, érdekes jogszociológiai érvet is felhoz a felszólalás mellett, ugyanis a jogalkotó szerint a hazai védjegy-kultúra elért egy olyan szintre, amikor a piac résztvevői megérették arra, hogy saját maguk örködjék jogaik felett. Vagyis az állam felhagyott a paternalista jogvédelemmel, elengedte az emberek kezét, hogy egyedül boldoguljanak. Talán ezzel akarta kifejezni a törvényhozó, hogy a hazai védjegy-jogunk a „felnőtté válás” újabb lépcsőfokára érkezett.

Az első táblázat azt szemlélteti, hogy a felszólalás bevezetése óta évente hány felszólalási kérelmet nyújtottak be a nemzeti védjegybejelentések számához viszonyítva. A második táblázat ugyanezeket ábrázolja a nemzetközi védjegybejelentések tekintetében. A felszólalások eredményességéről sajnos nem állnak rendelkezésre adatok.

1. táblázat A Nemzeti Védjegy Osztály adatai alapján

Tárgyév	Védjegybejelentések	Felszólalások	Arány
2004	5119	2	0,039 %
2005	4174	3	0,072 %
2006	4237	146	3,45 %
2007	4246	243	5,72 %
2008	3843	152	3,96 %
2009	3741	173	4,62 %
Összesen	25360	719	2,84 %

2. táblázat A Nemzetközi Védjegy Osztály adatai alapján

Tárgyév	Védjegybejelentések	Felszólalások	Arány
2004	6664	0	0,0 %
2005	5897	42	0,71 %
2006	5123	74	1,44 %
2007	4568	78	1,71 %
2008	4132	30	0,73 %
2009	3025	46	1,52 %
Összesen	29409	270	0,92 %

IV. RÉSZ A felszólalás szabályai és gyakorlati tapasztalatai a hatályos Vt. alapján

A Vt. 61/B-H. §-ok rendelkeznek a védjegyeljárás során történő felszólalásról. Ezek alapján felszólalásnak a védjegybejelentés meghirdetésétől számított 3 hónapon belül van helye. Ennek során az SZTNH a relatív kizáró okok vonatkozásában végzi el a megjelölés érdemi vizsgálatát. Fontos tehát, hogy az abszolút kizáró okokra nézve hivatalból történik az érdemi vizsgálat, míg a relatív kizáró okokra nézve csak felszólalás alapján. A felszólalás nem egy külön eljárási forma, az a lajstromozási eljárásnak csupán egy meghatározott szakasza, így felszólalás esetében is a lajstromozási eljárás vagy a bejelentést elutasító, vagy a lajstromozást jóváhagyó végzéssel zárul.

1. A felszólalásra jogosultak köre

A Vt. 61/B. § (1) bekezdése szerint felszólalásra az alábbiak jogosultak:

- a korábbi elsőbbségű védjegy jogosultja és a védjegylajstromba bejegyzett használója,
- az, akinek személyhez – különösen névhez, képmáshoz – fűződő jogát, korábbi szerzői- vagy iparjogvédelmi jogosultságát a bejelentés sértené, ideértve a növényfajtaival való ütközést is, továbbá iparjogvédelmi jogosultság esetén a bejegyzett használó, szerzői jog esetén a felhasználási szerződéssel engedélyt szerző személy,
- az, akinek a megjelölése lajstromozás nélkül korábbtól fogva ténylegesen használatban volt, és hozzájárulása nélkül a későbbi megjelölés használata jogszabályba ütközne,
- az a jogosult, akinek engedélye nélkül a képviselő vagy ügynök saját nevében jelentette be a megjelölést lajstromozásra.

A felszólalásra való jogosultságot az SZTNH hivatalból vizsgálja. A jogosultság meglétét a felszólalás benyújtásának napjára nézve állapítják meg, ez azonban nem zárja ki, hogy pl. átruházás útján a benyújtást követően megváltozzon az eljárásban felszólalásra jogosult személye. A védjegy licencbe vevője esetében azonban szigorúbb a szabály. Számára ugyanis csak akkor állapítható meg a felszólalásra való jogosultság, ha a felszólalásra nyitva álló 3 hónapos határidő letelte előtt a használati engedély a védjegylajstromba bejegyzésre került,

vagy legalább kérték ennek a jogi ténynek a bejegyzését. A lajstromozási eljárásban a felszólaló – a felszólalás tárgyában – ügyfélként vesz részt.¹⁹

2. A határidő és problémái

A határidőre vonatkozóan két esetkört kell tisztázni. Azt már fentebb említettem, hogy a 3 hónapos határidő kezdőnapja a védjegybejelentés a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben való megjelenéshez kötődik. Ez havonta egy alkalommal, a hónap végén jelenik meg, és 2006. január 1-je óta papírhordozón csak külön megrendelésre férhető hozzá. Az elektronikus forma jelentős könnyebbséget jelent korábbi jog jogosultjaira nézve.

Az első probléma, amely ebben a vonatkozásban felmerült, az az idő előtti felszólalás kérdése. Ebben az esetben arról van szó, hogy a felszólalásra egyébként jogosult személy a felszólalásra megnyíló határidő előtt – vagyis a bejelentés meghirdetése előtt – nyújtott be „felszólalást”. Ezt ekkor jogilag még nem tekinthetjük érvényes felszólalásnak, csupán beadványnak. Az SZTNH erre a beadványra egy tájékoztató levelet küld az előterjesztőnek, melyben értesíti arról, hogy időelőttiisége miatt nem tekinthető a beadványa felszólalásnak. Amennyiben viszont a törvényes határidőn belül érvényesen benyújtja felszólalását, úgy azzal együtt kérheti, hogy az idő előtti beadványát és azok mellékleteit vegyék fel a felszólalás iratai közé, és annak mellékleteiként kezeljék. E kérelem hiányában azonban az összes mellékletet újra be kell nyújtani.²⁰

A határidő kapcsán a második problémának az elkészettség kérdése bizonyult. Ha az SZTNH észleli, hogy a felszólalást elkészetten nyújtották be, nyilatkozattételre hívja fel az előterjesztőt, és lehetőséget ad számára, hogy igazolja a törvényi határidő megtartását. A Vt. 38. §-a alapján a védjegyeljárás mögöttes jogszabálya a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban Ket.). Azt, hogy a felszólalást határidőn belül nyújtották-e be, a Ket. 65. § (4) bekezdése alapján kell megítélni. E rendelkezés szerint a postára adás napja az irányadó, így a határidő utolsó napján postára adott felszólalást is határidőben benyújtottnak kell tekinteni. Ha a felszólaló nem igazolja a határidő megtartását, és nem merült fel a megjelöléssel kapcsolatos egyéb kizáró ok, úgy az SZTNH védjegyként lajstromozza a bejelentést. A lajstromozásról levélben tájékoztatják az elkésztett felszólalás előterjesztőjét.

¹⁹ Módszertani útmutató. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. 8.1. Érdemi vizsgálat felszólalás esetén. 8.1.2. A felszólalás benyújtására jogosultak köre. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_2.html, 2010. december 7.

²⁰ GONDA – MILLISITS: i. m. (2006), 213. o.

3. A felszólalás benyújtása és az indokok megjelölése

A felszólalást az SZTNH-hoz kell benyújtani egyel több példányban, mint amennyi a bejelentője van a védjegybejelentésnek. Két tartalmi kelléket kell tartalmaznia a felszólalásnak: az alapul szolgáló okot, és az ezt alátámasztó bizonyítékokat. A Vt. a bizonyítás körét az okiratokra szűkíti le, hiszen a korábbi jogosultság fennállása a természetéből adódóan más bizonyítási eszközzel aligha lenne alátámasztható. Az alapul szolgáló okot a felszólalónak lehetőleg jogszabályhely és a korábbi jog feltüntetésével kell megjelölnie.²¹ A felszólalás indokaként olyan egyértelműen és világosan meghatározott korábbi jog szerepelhet, amely miatt a védjegybejelentés elutasításra kerülhet. Ha a jogosult a felszólalásra nyitva álló határidő leteltéig nem jelölte meg pontosan, hogy mely okra hivatkozik, nem azonosította az állítása szerint fennálló korábbi jogát, illetve nem jelölte meg az ügyszámát annak a bejelentésnek, amely ellen felszólalni kíván, az SZTNH levélben tájékoztatja arról, hogy beadványa nem tekinthető felszólalásnak.²² A határidő leteltét követően már nem lehet olyan okra hivatkozni, amelyre még a határidő letelte előtt nem hivatkoztak. Ha a jogosult mégis így tette, ezt a nyilatkozatát az SZTNH az eljárást befejező határozat meghozatalakor nem veszi figyelembe.²³

A gyakorlatban felmerült olyan probléma is, hogy ha a felszólalás alapjául szolgáló okot a beadvány előterjesztője nem jelöli meg kellő pontossággal, például egy nagyobb jogszabályhely csoportot jelöl meg a Vt.-ben taxatíván megállapított okok helyett, akkor mi a teendő. Az SZTNH ilyen esetekben nyilatkozattételre hívja fel az előterjesztőt, és ha ezt követően sem pontosítja igényének alapját, akkor visszavontnak tekintik a felszólalását.

A gyakorlat rávilágított arra, hogy a felszólalás és észrevétel egy beadványban történő benyújtása érdekes helyzetet teremt. Amennyiben ugyanis a korábbi jog jogosultja a felszólalásában a védjegybejelentés lajstromozását megakadályozó abszolút kizáró okra is hivatkozik, úgy a beadványának jogi természete kettéválik. Az abszolút kizáró ok vonatkozásában az SZTNH ugyanis észrevételként kezeli a beadványt, míg a relatív kizáró okok tekintetében a felszólalásra irányadó szabályok alkalmazására kerül sor. Ez az előterjesztő jogállásában is kettősséget eredményez, ugyanis csak a felszólalásra nézve lesz ügyfél és illetik meg a Ket. szerinti ügyféli jogosultságok, az észrevétellel kapcsolatban azonban nem válik ügyféllé. Ennek a kettősségnek az eljárási vetülete pedig akként mutatkozik meg, hogy a felszólalás tárgyában tartott szóbeli tárgyaláson akkor sem vizsgálhatják a hivatkozott abszolút kizáró okok

²¹ Vt. 61/B. § (3) bekezdés.

²² Módszertani útmutató. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. 8.1 Érdemi vizsgálat felszólalás esetén. 8.1.3 A felszólalás alaki követelményei. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_3.html, 2010. november 19.

²³ Vt. 61/D. § (8) bekezdés.

fennállását, ha az a felszólalótól származik. Az észrevétel tárgyában tartott tárgyaláson pedig az észrevételt tevő és egyben felszólaló személy csak észrevételt tevőnek minősül, így ügyféli jogosultságai nincsenek. Ha az SZTNH az abszolút kizáró ok vonatkozásában alaposnak találja az észrevételt, és megállapítja, hogy a védjegybejelentés nem alkalmas a lajstromozásra, a határozatában erre a körülményre utalva figyelmen kívül hagyja a felszólalást, hiszen annak vizsgálata már értelmetlen lenne.²⁴

4. Eljárási díj

A felszólalás díjköteles, mely díjat a benyújtástól számított egy hónapon belül kell megfizetni az SZTNH részére. A Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV.12.) GKM rendelet 11. § (4) bekezdése alapján jelenleg hatvannégyezer forint a felszólalás díja. A díjfizetés elmaradása esetén az SZTNH hiánypótlásra hívja fel a felszólalót, és ha ezt követően sem teljesíti fizetési kötelezettségét, a felszólalását visszavontnak tekintik. A Vt. 61/H. § (4) bekezdése rendelkezik a díj visszatérítésének eseteiről. A fentebb említett GKM rendelet 24. § (4) bekezdése szerint a felszólalási díj kétharmadát (az érdekesség kedvéért ez egy végtelen tizedes tört) kell visszatéríteni a felszólalónak, ha

- a védjegybejelentést valamely abszolút kizáró ok miatt az SZTNH elutasítja,
- a védjegybejelentést valamely abszolút kizáró ok vizsgálata során visszavontnak kell tekinteni,
- a bejelentő a védjegybejelentését visszavonja,
- a felszólalást azért kell visszavontnak tekinteni, mert az SZTNH a védjegybejelentést olyan felszólalás miatt utasítja el, amely miatt a másik felszólalást felfüggesztették.²⁵

5. Több felszólaló és több korábbi jog egy felszólalásban, felfüggesztés

Abban az esetben, ha egy védjegybejelentés ellen több korábbi jog jogosultja is felszólalást kíván benyújtani, ugyan megtehetik egy beadványban, de értelmetlen, ugyanis ezeket az SZTNH – a korábbi jogok számához igazodva – külön felszólalásként fogja kezelni és az eljárási díjat is ennek függvényében, külön-külön kell a jogosultaknak megfizetniük. Több felszólaló együttesen, egy beadványban történő felszólalását akkor lehet egységesnek tekinteni, ha a

²⁴ Módszertani útmutató. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. 8.1 Érdemi vizsgálat felszólalás esetén. 8.1.3 A felszólalás alaki követelményei. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_3.html, 2010. november 19.

²⁵ Vt. 61/H. § (4) bekezdés.

felszólalásban megjelölt korábbi jog tekintetében közös jogosultságuk van. De ha e jogosultak külön felszólalásban kívánják jogaikat érvényesíteni, akkor is egy felszólalásnak kell tekinteni a külön-külön benyújtott beadványokat. Ha pedig a korábbi védjegy jogosultja és a lajstromozott használója akár együtt, akár külön nyújtanak be felszólalást, mindig külön felszólalásnak kell tekinteni, mert eltérő jogcímre alapíthatóak a jogosultságaik. E szabályokból tehát levonható a következtetés, hogy a védjegyeljárás során a felszólalás egységessége nem a jogosultak, vagy beadványok számához igazodik, hanem a lajstromozást akadályozó korábbi jogok számához.²⁶

Ha egy védjegybejelentés ellen több felszólalást is benyújtottak, azt egy eljárásban kell elbírálni, azonban egyes felszólalások tekintetében az eljárás felfüggeszthető. A gyakorlat alapján általában azt az oppozíciót függeszti fel az SZTNH, amelyik a legkevésbé tűnik megalapozottnak, hiszen célszerűbb azt a felszólalást elsőként megvizsgálni, amely akár érdemben lezárhatja az ügyet a lajstromozás megakadályozásával. A felfüggesztő végzés megváltoztatása iránt külön nem lehet bírósági felülvizsgálatot kérni, csak a védjegy lajstromozásának tárgyában hozott befejező döntéssel szemben benyújtott megváltoztatási kérelemmel támadható meg a felfüggesztő végzés. Ha a lajstromozást elutasító jogerős végzéssel zárul az eljárás, akkor a felszólalást, melyre nézve az eljárást felfüggesztették, visszavontnak kell tekinteni.²⁷ Ha pedig a megalapozottabbnak tűnő felszólalás alapján nem találtak lajstromozási akadályt, a felfüggesztett felszólalást is megvizsgálják, hátha az alapján még lehet helye a lajstromozás elutasításának.

6. Írásbeli előkészítés

Azt követően, hogy a fentebb vázolt alaki feltételek és követelmények megtartásáról az SZTNH meggyőződött, nyilatkozattételre hívja fel a védjegybejelentőt és írásbeli előkészítés után dönt a védjegybejelentés lajstromozásáról. Az eljárást befejező végzést akár tárgyaláson, akár azon kívül is meghozhatják.²⁸

A Vt. 61/D. § (2) bekezdés alapján az írásbeli előkészítést követő szóbeli tárgyalás megtartásának az alábbi alternatív feltételek esetében van kötelezően helye:

- a tényállás tisztázásához szükség van a bejelentő és a felszólaló együttes meghallgatására, vagy

²⁶ Módszertani útmutató. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. 8.1 Érdemi vizsgálat felszólalás esetén. 8.1.3 A felszólalás alaki követelményei. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_3.html, 2010. november 19.

²⁷ Vt. 61/G. §.

²⁸ Vt. 61/D. § (1) bekezdés.

- a tárgyalás megtartását bármelyik fél kellő időben kéri.

A második esetben a „kellő időben” kitételt minden esetben a konkrét ügy összes körülményeire tekintettel kell értékelnie az SZTNH-nak, s e mérlegelési jogkörében tekintetbe veszi azt is, hogy e rendelkezés célja – összhangban a Ket. 6. § (2) bekezdésével – az, hogy megakadályozza az eljárás indokolatlan elhúzódását. Nem tekinthető kellő időben benyújtottnak a tárgyalás tartására irányuló kérelem, ha

- ennek előterjesztésére az ügyfélnek az eljárás korábbi szakaszában már módja lett volna,
- ha az iratok alapján is elbírálható felszólalás ügyében a hivatali ügydöntő határozat tervezete már elkészült,
- az SZTNH a tényállást kellő alapossággal feltárta és már érdemi döntést hozna a lajstromozás kérdésében, és bármelyik fél a kérelmét ezt követően terjeszti elő.

Az előadó tanács tag az előkészítő munka befejeztével jelentést készít, és ezt az ügy irataival együtt a tanács elnökével közli. Ha az előkészítés eredménye kielégítő, és a tárgyalás tartásának feltételei fennállnak, a tanács elnöke kitűzi a tárgyalás időpontját. Az adott hónapban tárgyalandó ügyekről az előadó tanács tag táblázatot készít, amely tartalmazza a védjegybejelentés ügyiratszámát, a védjegyet, a felszólaló adatait, a tárgyalás helyét és idejét. A táblázatot az előadó tanács tag megküldi az SZTNH Jogi és Nemzetközi Főosztálya részére, ahol az Iparjogvédelmi Osztály vezetője kijelöli az eljáró tanács harmadik tagját. A kitűzött tárgyalás elhalasztásának főszabályként a felek közös kérelmére van helye, kivételes esetben azonban külön-külön is kérhetnek halasztást a felek. Ekkor azt szükséges vizsgálni, hogy tényleg méltányolható okból terjesztették-e elő a kérelmet, és nem pusztán az eljárás indokolatlan elhúzása céljából. A halasztás tényéről, illetve az erre irányuló kérelem elutasításáról az SZTNH végzésben értesíti a feleket.²⁹

7. Tárgyalás tartása és döntéshozatal

A szóbeli tárgyalás megtartásáról nem kell értesíteni azt a felszólalót, akinek felszólalása tekintetében az SZTNH felfüggesztette az eljárást. Több felszólaló esetén mindegyiküket értesíteni kell akkor is, ha a tárgyalás tartását csak az egyik jogosult felszólalása alapján rendelték

²⁹ Módszertani útmutató. III. Védjegytanácsi ügyek. 1. A védjegytörlési eljárás. 1.7. A tárgyalás kitűzése. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/iii_7.html, 2010. november 20.

el. Ezen a tárgyaláson mindegyik felszólaló – saját felszólalása tekintetében – gyakorolhatja ügyféli jogait.³⁰

A tárgyalás megnyitása után az elnök megállapítja, hogy a felek személyesen, vagy képviselőik útján jelen vannak-e. Jelenlétüket igazolandó alá kell írniuk egy jelenléti ívet, eljárási szerepük megjelölésével. A felek személyazonosságát személyazonosító igazolványuk bemutatásával, a képviselőként ügyvédi vagy ügyvédjelölti igazolványuk bemutatásával kell megállapítani. Ha szabályszerű idézés ellenére valamelyik fél nem jelent meg, és előzetesen nem mentette ki magát, az nem akadályozza a tárgyalás megtartását. Ekkor megállapítják, hogy a Vt. 61/D. § (7) bekezdés d) pontja alapján a felszólalást visszavontnak kell tekinteni. Viszont nem szabályszerű idézés esetén – ha valamelyik fél nem jelent meg – a tárgyalást el kell halasztani és hivatalból ki kell tűzni az új tárgyalás időpontját. Ha az ügyfél szabályszerű idézésre nem jelent meg, de utóbb igazolási kérelemmel élt és ennek a tanács helyt adott, az elmulasztott határnapon megtartott tárgyalást a szükséges mértékben meg kell ismételni, és a meghozott döntések hatályban tartásáról ennek megfelelően kell rendelkezni.³¹

Ha a védjegy bejelentője a felhívásra nem nyilatkozik határidőben, vagy tárgyalás tartása esetén azon nem jelenik meg, a Vt. 61/D. § (3) bekezdése értelmében az SZTNH az iratok és a rendelkezésre álló adatok alapján dönt a felszólalás kérdésében.

A tárgyaláson a tanács mindhárom tagjának végig jelen kell lennie. A tárgyalást a tanács elnöke vezeti, és ő határozza meg a tárgyaláson lefolytatandó eljárási cselekmények sorrendjét. Emellett gondoskodik a rend fenntartásáról is. A tárgyalás nyilvános, a feleknek és a hallgatóságnak lehetőleg egymástól elkülönülten kell helyet foglalniuk. A jegyzőkönyvezetésre nézve a Ket. vonatkozó szabályait kell alkalmazni.³² A tárgyalás a megnyitást követően az iratok ismertetésével folytatódik, amelyet az előadó tanácstag végez el. A szükséges mértékben ismerteti a védjegybejelentés adatait illetve a benyújtott felszólalás tartalmát. Ezután a tanács elnöke megkérdezi a felszólalót, hogy továbbra is fenntartja-e álláspontját. Amennyiben igen, úgy a kontradiktóriumnak megfelelően a feleknek lehetőségük van állásfoglalásaik előadására, és érveik ütköztetésére, illetve egyéb érdemi nyilatkozatok előterjesztésére.

³⁰ Módszertani útmutató. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. 8.1 Érdemi vizsgálat felszólalás esetén. 8.1.4. A felszólalás érdemi elintézése. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_4.html, 2010. november 20.

³¹ Módszertani útmutató. III. Védjegytanács ügyek. 1. A védjegytörlési eljárás. 1.8. A szóbeli tárgyalás. 1.8.2. A felek jelenléte, a tárgyalás elmulasztásának következményei. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/iii_7.html, 2010. november 20.

³² Módszertani útmutató. III. Védjegytanács ügyek. 1. A védjegytörlési eljárás. 1.8. A szóbeli tárgyalás. 1.8.1. A tárgyalás vezetése, rendfenntartás, jegyzőkönyv. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/iii_7.html, 2010. november 20.

A Vt. 40. §. (1) bekezdése alapján főszabály szerint az SZTNH hivatalból gyűjti be a bizonyítékokat, és a bizonyítás folyamán nincs a felek kérelmeihez illetve nyilatkozataihoz kötve. Azonban a hivatkozott szakasz (2) bekezdése három esetet kivon a főszabály alól:

- a lajstromozás során a felszólalást,
- a törlési eljárást,
- a megszűnés megállapítására irányuló eljárást.

Ezekben a tárgykörökben az SZTNH a tényeket csak a kérelem keretei között, az ügyfelek állításai és nyilatkozatai, valamint az általuk igazolt adatok alapján vizsgálhatja. A (3) bekezdés szerint a döntés csak olyan bizonyítékokra tekintettel hozható meg, amelyekre nézve a feleknek módjában állt nyilatkozatot tenniük. A nem kellő időben előterjesztette bizonyítékok vagy nyilatkozatok azonban figyelmen kívül hagyhatóak. A szóbeli tárgyaláson előterjesztett bizonyítékokat vagy nyilatkozatokat az SZTNH rendszerint nem tekinti kellő időben benyújtottnak, mert ezeket az írásbeli előkészítés során kellett volna előterjeszteni. Ez alól csak azok az esetek kivételek, ahol a közvetlenség elvének érvényesülésének nagy a szerepe, például tanúvallomás esetén, vagy az ügyfél igazoltan nem tudta a tárgyalást megelőzően előterjeszteni bizonyítékait, nyilatkozatait. Az eljárás során lehetőség van tanúkat meghallgatni, szakértői véleményt beszerezni, és hozzájuk a felek a tanács elnökének engedélyével kérdéseket intézhetnek. A bizonyítás rendszerére, a bizonyítási eszközökre és azok értékelésére vonatkozóan a Ket. szabályai alkalmazandóak.³³

Ha az ügyet nem sikerül egy tárgyalási napon elintézni, a tanács elnöke a tárgyalást elhalasztja, és a felek meghallgatásával egyidejűleg vagy utóbb hivatalból kitűzi a folytatólagos tárgyalás határnapiját. A folytatólagos tárgyaláson lehetőleg ugyanolyan személyi összetételű tanácsnak kell eljárnia, ám ha ez mégsem biztosítható, a tárgyalást az ügy és az addigi eredmények ismertetésével kell kezdeni.

A tárgyalás berekesztését követően a tanács zárt ülésen értékeli a bizonyítékokat, megállapítja a tényállást és szótöbbséggel meghozza az ügy érdemében a határozatot. Ezzel együtt a költségek viselésében is döntést kell hoznia. A tárgyalás során hozott végzéseket és az ügydöntő határozatot a tárgyalás napján ki kell hirdetni, és csak akkor lehet a határozat kihirdetését – legfeljebb nyolc napra – elhalasztani, ha ezt az ügy bonyolultsága feltétlenül indokolja. A kihirdetés napját azonban ekkor is nyomban ki kell tűzni, és addig írásba kell foglalni a határozatot.³⁴ A döntés kihirdetése a rendelkező rész felolvasásából és az indokok rövid is-

³³ Módszertani útmutató. III. Védjegytanácsi ügyek. 1. A védjegy-törlési eljárás. 1.8. A szóbeli tárgyalás. 1.8.3 A tárgyalás menete. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/iii_7.html, 2010. november 20.

³⁴ Vt. 61/D. § (4) bekezdés.

mertetéséből áll, továbbá a tanács elnöke felhívja a felek figyelmét a jogorvoslati lehetőségekre. Amennyiben a döntés kihirdetése a tárgyaláson megtörténik, azt a kihirdetést követő 15 napon belül kell írásba foglalni, és további 15 napon belül kell kézbesíteni az érintetteknek.

A Vt. 61/F. §-a lakonikus rövidséggel csak annyit mond, hogy a felszólalás tárgyában van helye egyezségnek. Ezt az egyezséget az SZTNH határozatba foglalja, amennyiben megfelel a jogszabályokban foglalt feltételeknek, nem sérti a közérdeket, mások jogát vagy jogos érdekét, és kiterjed a teljesítési határidőre és az eljárási költségek viselésére.

8. A védjegyhasználati kényszer mint előkérdés

Ha a felszólalás alapja egy korábbi elsőbbségű védjegyjogosultság, akkor a felszólalót terheli annak a bizonyítása, hogy a védjegyet a lajstromozástól számított öt éven belül elkezdte használni, vagy nem mulasztotta el öt éven keresztül megszakítás nélkül használni. Ezeket a felszólalással érintett védjegybejelentés meghirdetésének a napjára nézve kell megvizsgálni. A bejelentő kellő időben történő kérelmére az SZTNH felhívja a felszólalót a használatra vonatkozó bizonyítékok előterjesztésére. Ha felszólaló erre a felhívásra a megszabott határidőn belül nem válaszol, a felszólalását visszavontnak kell tekinteni. Ha ez a bizonyítás sikertelenül végződik, a felszólalás alapján nem tagadható meg a védjegybejelentés lajstromozása.³⁵ Összegezve tehát, a felszólalási eljárás előkérdése a korábbi védjegy használatának a vizsgálata.³⁶

9. Költségviselés

A felszólalással okozott költségek viselésére a vesztes felet kell kötelezni. A Vt. 61/H. § (3) bekezdése szerint nem minősül vesztes félnek az, akinek felszólalása tekintetében az eljárást felfüggesztették, és a lajstromozást jogerősen elrendelő végzés következtében kell a felszólalását visszavontnak tekinteni. Ebben az esetben tehát a felszólalót nem lehet a költségek viselésére kötelezni. A költségigényeket kizárólag forintban lehet előterjeszteni, de ha a felek nem határoznak meg pontos összegű költségigényt, az SZTNH-nak nem kell határoznia e kérdésben, és külön felhívást sem bocsát ki a költségek megjelölésére.

10. Felszólalás gyorsított és különleges gyorsított eljárás esetén

A Vt. 64/A. § alapján a bejelentő kérelmére lehetőség van gyorsított illetve különleges gyorsított eljárás lefolytatására. A gyorsított eljárás során a felszólalással kapcsolatban az SZTNH

³⁵ Vt. 61/E. §.

³⁶ GONDA – MILLISITS: i. m. (2007-2008), 97. o.

akkor tart tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a bejelentő és a felszólaló együttes meghallgatására, vagy ha ezt a felek kellő időben egybehangzóan kérik. Vagyis főszabályként a gyorsított eljárásban is az iratok alapján dönt az eljáró tanács a felszólalás tárgyában benyújtott kérelem sorsáról.

Ha a bejelentő a gyorsított eljárás iránti kérelmében ezt külön kéri, az SZTNH a védjegybejelentés meghirdetésével egyidejűleg a bejelentett megjelölést védjegyként lajstromozza. Ez az ún. különleges gyorsított eljárás. Ebben az esetben a lajstromozást követően kiállítandó védjegyokiratot csak akkor lehet kiállítani, ha a felszólalásra nyitva álló határidő letelt. Amennyiben pedig ezen az időszakon belül valaki felszólalással élne, úgy a lajstromozást elrendelő határozatot vissza kell vonni, és a védjegy lajstromozására irányuló eljárást folytatni kell. E megoldással a különleges gyorsított eljárás valójában lényegét veszti, hiszen ezzel a fából vaskarika megoldással nem rövidül le jelentősen a lajstromozás ideje. Ezzel tulajdonképpen egy a lajstromozást követő felszólalási rendszerről beszélhetünk, aminek az esetleges igények érvényesítése szempontjából súlyos hiányosságai vannak. A lajstromozással ugyanis egyfajta köztes állapot keletkezik, miszerint van is védjegye a jogosultnak, meg nincs is. Ha harmadik személlyel szemben kívánná érvényesíteni a védjegyoltalomból eredő jogát, meglehetősen bizonytalan területre lépne, mert az igénye érvényesítése alapjául szolgáló védjegy még felszólalással megtámadható, és ha ez bekövetkezik, nem hogy saját igényeinek érvényesítése válik lehetetlenné, de még a védjegyének lajstromozása is függővé válik a felszólalás elbírálásától. Így a jogosult támadó pozícióból kénytelen lenne védekező állásba helyezkedni, ezzel pedig nyilvánvalóan értelmét veszti az effajta eljárás. Ezért mindenképpen indokolt lenne a különleges gyorsított eljárás szabályozását újragondolni, mert ahelyett, hogy plusz előnyöket nyújtana a jogosultnak, valójában csak többlet problémákat okoz az ezen eljárással létrejött átmeneti állapot.

11. Felszólalás közösségi védjegy alapján

Tekintettel arra, hogy 2004. május 1-vel Magyarország a közösségi védjegyek rendszerének is tagja lett, a korábbi jogok vizsgálata során figyelembe kell venni a közösségi védjegyeket is. A Vt. 76/C. § (1) bekezdése teremti meg az alapját annak, hogy felszólalási eljárásban hivatkozni lehessen a közösségi védjegyekre, mint korábbi jogokra. Eszerint ugyanis a közösségi védjegyek és az SZTNH által lajstromozott hazai védjegyek egy tekintet alá esnek, nincs közöttük különbség. Érvényesül tehát a diszkrimináció tilalmának az elve. De csak a csatlakozást követően benyújtott védjegybejelentések esetén alkalmazható e szabály.

Ezzel kapcsolatban viszont akad egy lényeges probléma. Nevezetesen az, hogy az SZTNH a hazánkban is oltalmat élvező nemzetközi védjegyek esetében közvetlen hozzáféréssel rendelkezik a védjegyrajstromokhoz, és a védjegybejelentésekről vezetett nyilvántartásokhoz is, azonban az EU Belső Piaci Harmonizációs Hivatala (a továbbiakban OHIM) által a közösségi védjegyekről vezetett nyilvántartásokhoz nem. Mivel a közösségi védjegyről szóló 207/2009/EK tanácsi rendelet 87. cikke szerint az OHIM jogosult a közösségi védjegyrajstrom vezetésére, a felszólaló eljárási jogosultsága is hitelesen csak ez alapján igazolható.³⁷ Mivel az SZTNH-nak ehhez nincs hozzáférése, csak az OHIM honlapjáról elérhető adatbázis alapján tájékozódhat, de ebből hitelt érdemlően nem állapíthatja meg, hogy az érintett korábbi védjegy oltalom alatt áll-e, a felszólaló annak jogosultja-e vagy használója. A gyakorlat ezt a problémát úgy hidalta át, hogy amennyiben a felszólaló csak az OHIM honlapjáról nyert adatok alapján kívánja igazolni a jogosultságát – mindaddig, ami a védjegybejelentő azt nem vitatja – az SZTNH valószínűleg fogadja el az abban foglaltakat. Ha a bejelentő ezek valódiságát kétségbe vonja, úgy az SZTNH hiánypótlásra hívja fel a felszólalót, hogy nyújtsa be a hiteles rajstromkivonatot. Így felszólalói oldalról tekintve elkerülhető az eljárás elhúzódása, ha a felszólaló már rögtön a felszólalás megtételekor az OHIM által kiállított hiteles rajstromkivonattal igazolja jogosultságát.³⁸

A Ket. 27. §-a egyébként biztosít egy másik lehetőséget is, a nemzetközi jogsegély intézményét. Azonban ennek alkalmazása a hosszadalmas átfutási idő miatt mind a felszólaló érdekét, mind a védjegybejelentő érdekét, mind pedig az eljárás gyorsaságához fűződő közérdeket sértene, így a hiánypótlás intézménye gyorsabb és hatékonyabb megoldás a probléma kezelésére.

12. Felszólalás nemzetközi védjegybejelentés ellen

A nemzetközi védjegybejelentések ellen történő felszólalás során nem elég csupán a Vt. rendelkezéseit figyelembe vennünk, hanem emellett a Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv, valamint ezek végrehajtási szabályzatait is figyelembe kell vennünk. Ez a többes jogforrási rendszer érdekes jogalkalmazási kérdéseket vet fel. A témánk szempontjából a Vt. X/C. fejezete az irányadó, ugyanis ez a Megállapodás alapján bejelentett védjegyekre vonatkozik, míg a X/D. fejezet a Jegyzőkönyv alapján tett bejelentésekre, viszont utóbbi visszautal a X/C. fejezetben foglalt szabályokra. Így a korábbi jog vizsgálatát mind a Megállapodás,

³⁷ GONDA IMRE: Másnap, avagy a csatlakozás után, in *Védjegyvilág*, 2005/1-2. szám, 6. o.

³⁸ GONDA – MILLISITS: i. m. (2006), 215. o.

mind pedig a Jegyzőkönyv alapján lajstromozni kívánt nemzetközi védjegybejelentésekre vonatkozóan ugyanazon szabályanyag alapján kell elbírálni.³⁹

A Vt. 76/P. § (1)–(2) bekezdése alapján az SZTNH a Magyar Köztársaságot megjelölő bejelentés tekintetében a már fentebb részletezett kutatási jelentést elkészíti, és azt a Nemzetközi Iroda útján megküldi a bejelentőnek. A felszólalásra nyitva álló 3 hónapos határidő a nemzetközi védjegybejelentés SZTNH általi meghirdetés napjától számítandó.

Ha a bejelentés ellen felszólalást nyújtottak be, erről a Megállapodásban rögzített módon és határidőn belül értesíteni kell a Nemzetközi Irodát (ideiglenes elutasítás). A nyilatkozattételre legalább 3 hónapos határidőt kell kitűzni, ez azonban meghosszabbítható. Ha a bejelentő erre a felhívásra nem nyilatkozott, az SZTNH értesíti a Nemzetközi Irodát arról, hogy a megjelölés Magyar Köztársaságra kiterjedő oltalmát – részben, vagy egészben – elutasítja (végleges elutasítás). Ha a bejelentő válaszolt, úgy az SZTNH lefolytatja az érdemi vizsgálatot és az eredményének fényében dönt a lajstromozás kérdésében.

A felszólalásról az SZTNH-nak jogvesztő határidőn belül kell a Nemzetközi Irodát értesítenie, ezért a jogszabályi követelményeknek nyilvánvalóan meg nem felelő felszólalások kivételével olyan felszólalásokról és is értesíteni kell a bejelentőt a Nemzetközi Iroda útján, amelyek alaki okból való elutasításával szemben a felszólaló jogorvoslati lehetőségét egy ezzel ellentétes megoldás kiüresítené.

E témakörrel kapcsolatban felmerül még egy érdekes gyakorlati kérdés. Előfordul ugyanis, hogy a nemzetközi védjegy bejelentője nem bíz meg belföldi képviselőt akkor sem, ha egyébként anélkül jogosulatlan lenne eljárni. Általában az SZTNH a Nemzetközi Iroda útján kommunikál a bejelentővel, mert rendszerint a kapcsolat tárgyát olyan jogi tények képezik, amelyeknek a nemzetközi védjegylajstromba történő bejegyzése vagy annak lehetősége fennáll. De például abban az esetben, ha az ideiglenes elutasítás kézhezvételét követően a bejelentő visszavonja a bejelentését, a felszólaló költségigénye tárgyában hozott döntésről az SZTNH közvetlenül értesíti a bejelentőt, mivel ilyen ügyekben a Nemzetközi Iroda már nem veszi fel a kapcsolatot a bejelentővel.⁴⁰

³⁹ GONDA – MILLISITS: i. m. (2006), 218. o.

⁴⁰ Uo. 219. o.

V. RÉSZ Nemzetközi kitekintés: felszólalás a nagyvilágban

Számos ország védjegyjogában honos a felszólalás intézménye, vagy régtől fogva, vagy a közelmúlt jogfejlesztési tendenciáinak köszönhetően. Ezek közül – a teljesség igénye nélkül – ismertetek néhány érdekesebbet, hogy látható legyen, mennyiben is hasonlít, illetve különbözik a magyar megoldás a különböző jogrendszerek gyakorlatához képest.

1. A közösségi védjegyek elleni felszólalási eljárás az OHIM előtt

Ahogy arról már a tanulmány első felében is szóltam, hazánkat a felszólalási rendszer bevezetésére többek között az is motiválta, hogy csatlakozván a közösségi védjegyek rendszeréhez, célszerűnek mutatkozott a legfontosabb eljárási kérdésekben a közösségi szabályokhoz igazodni. Ezért mindenképpen szót kell ejtenünk az OHIM előtti felszólalási eljárásról, illetve annak fontosabb mozzanatiról is. Az OHIM legfrissebb statisztikái szerint 2011-ben október 24-ig 13.844 felszólalást nyújtottak be, s mindez idő alatt 84.695 védjegybejelentés meghirdetés történt. Tehát összegezve azt mondhatjuk, hogy a közösségi védjegybejelentések mintegy 16,3%-a ellen érkezik felszólalás.⁴¹

A közösségi védjegyekről szóló 207/2009/EK tanácsi rendelet 41–42. cikke és az ennek végrehajtásáról szóló 2868/1995/EK rendelet egyes szabályai rendelkeznek a felszólalásról.

A védjegybejelentés meghirdetésétől számított 3 hónapon belül szólalhat fel az, akinek korábbi jogát sértené a bejelentés lajstromozása. A felszólalást írásban és a díj megfizetésével együtt kell benyújtani, amelyben már hivatkozni lehet az alapul szolgáló tényekre és bizonyítékokra. Érdekesség, hogy eltérően a szokásos magyar postai átutalási gyakorlattól, az OHIM előtti eljárásokban nem az átutalás napja, hanem a díj tényleges beérkezésének a napja számít.

A felszólalásban konkrétan meg kell határozni, hogy mi az a korábbi jog, amelyre nézve sérelmes lenne az ellentartott megjelölés lajstromozása. Az OHIM ahányszor csak szükséges, annyiszor hívja fel a feleket a másik fél vagy a hivatal nyilatkozataira történő észrevétel benyújtására. Attól kezdődően, hogy a felszólalást érdemben elfogadhatónak nyilvánítja az OHIM, legalább 2 hónapnak el kell telnie ahhoz, hogy az eljárás érdemben megindulhasson. Ez az ún. „cooling off” periódus, amely tulajdonképpen még a felek egyezségkötését és az indulatok lecsillapodását célozza. Ez az időszak a felek kérelmére maximum 24 hónapra hosszabbítható meg. Ha ez eredménytelenül zárul, a felszólaló újabb bizonyítékokat tárhat a hivatal elé, amelyekkel felszólalása megalapozottságát támaszthatja alá. Mindeközben a védjegybejelentőnek joga van a felszólaló korábbi jogosultságát vitatni arra hivatkozva, hogy bizo-

⁴¹ <http://oami.europa.eu/ows/core/search/search.do>, 2011. október 31.

nyítsa a korábbi védjegyének az ellentartott megjelölés meghirdetését megelőző 5 évben történő használatát, vagy kellőképpen igazolja annak elmaradását. Ennek feltétele, hogy a védjegyet a meghirdetés napjánál legalább 5 évvel korábban lajstromozták. Itt tehát a bizonyítás terhe a felszólalóra hárul, s ha a védjegye használatát nem tudja bizonyítani, a felszólalását az OHIM elutasítja.

Az eljárás során kétféle döntés születhet. Ha a felszólalás vizsgálata során megállapítást nyer, hogy a megjelölés a közösségi védjegybejelentés árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egésze vagy azok egy része tekintetében nem részesülhet oltalomban, a bejelentést ezen áruk, illetve szolgáltatások tekintetében el kell utasítani. Tehát lehetőség van a lajstromozás részleges megtagadására is. Ha a felszólalás megalapozatlannak bizonyult, és nincsen valós lajstromozást gátló ok, a felszólalást elutasítják. A felszólalás tárgyában hozott döntéssel egyidejűleg az igazolt költségekről is dönt az OHIM. Sikeres felszólalás esetén a felszólalónak általában legfeljebb 650 €-t, míg sikertelen felszólalás esetén a bejelentőnek maximum 300 €-t ítélnék meg.⁴²

A 207/2009/EK tanácsi rendelet 58. cikke alapján e határozatok ellen jogorvoslati kérelmet lehet előterjeszteni a döntésről való tudomásszerzéstől számított 2 hónapon belül, amelynek az adott szervezeti egység – esetünkben a felszólalási osztály – tesz eleget, ha egyet ért vele. Ha nem ért egyet a jogorvoslati kérelemmel, haladéktalanul felterjeszti azt az OHIM fellebbezési tanácsához. A fellebbezési tanács határozatai pedig bíróság előtt is megtámadhatóak.

Gyakorlati aspektusból szemlélve a felszólalást, a közösségi védjegybejelentő nagyrészt csak a szerencsében bízva előzhet meg egy a bejelentése elleni esetleges felszólalást. Ugyanis önálló védjegykutatással nem mehet biztosra, mivel nem elég az OHIM adatbázisát és a Romarint (a Szellemi Tulajdon Világszervezetének adatbázisa) böngészni, hanem az egyes tagállamok adatbázisait is meg kellene nézni. A probléma ezzel az, hogy több ország adatbázisai nem érhetőek el az interneten, némelyik pedig fizetős oldal, s estenként a rekordok száma után kell fizetni, így pedig előre nehezen megbecsülhetőek a költségek. Ezekre tekintettel a bejelentő sosem lehet elég biztos abban, hogy nincs egy olyan vélt vagy valós korábbi jog, amelynek sérelme miatt ne lépnének fel ellene felszólalás keretében.⁴³

⁴² PRINTZ GYÖRGY: Felszólalási eljárás az Európai Védjegy hivatal előtt, in *Védjegyvilág*, 2007/1-2. szám, 50. o.

⁴³ Uo. 49. o.

2. Benelux Államok

A Benelux államokban 2006. január 1-jétől van lehetőség minden áru- és szolgáltatás osztály vonatkozásában egy védjegybejelentés elleni felszólalásra. A felszólalás intézményének 2004. évi bevezetése óta a Benelux Védjegyhivatal előtt csak bizonyos áruosztályok tekintetében volt alkalmazható az oppozíció. Az első felszólalásra 2005. június 29-én került sor. A felszólalás határideje 2 hónap, mégpedig a védjegybejelentés meghirdetését követő hónap első napjától számítva. Eltérően tehát hazánk és az OHIM szabályaitól, itt nem a védjegybejelentés meghirdetésének napján kezdődik a határidő. Az eljárás alapjaiban a közösségi védjegyek elleni felszólalásra vonatkozó szabályok irányadóak. Nemzetközi összehasonlításban is meglehetősen drága, 1000 € az eljárás megindításának a díja.

A felszólalást mind a korábbi jog jogosultja, mind pedig a korábbi elsőbbségű védjegy licencbe vevője előterjesztheti. A Benelux államok eljárásában is előkérdés a használat hiányának vizsgálata, esetükben is az általánosan bevált 5 éves időtartamra nézve folytatják le a vizsgálatot. Ezt követően a 2 hónapos *cooling off* időszak áll a felek rendelkezésére, amely alatt a felek megállapodhatnak, illetve a felszólaló visszavonhatja felszólalását. Ha erre nem kerül sor, akkor érdemben lefolytatják a felszólalás vizsgálatát. A döntés ellen lehetőség van bírói felülvizsgálatot kezdeményezni a hágai, brüsszeli vagy luxemburgi fellebbviteli bíróságokon. Az eljárás kezdetén a felek választhatnak, hogy hollandul vagy franciául kívánják-e az eljárást folytatni, ám ha ebben nem sikerül megegyezniük, a védjegybejelentés nyelve lesz az irányadó.⁴⁴

3. Olaszország

Olaszországban 1999-ben került bevezetésre a felszólalás intézménye, amely addig hiányzott jogrendszerükből. Elsősorban az Európai Unió jogának való megfelelés volt a mozgatórugója a változások eljövételének. Az új szabályok alapján a védjegybejelentés hivatalos meghirdetését követő 90 napon belül van lehetőség felszólalásra – itt tehát a határidő majdnem megegyezik a magyar 3 hónapos határidővel. Felszólalást csak egy korábbi jog jogosultja nyújthat be, mégpedig kötelezően írásban, arra hivatkozva, hogy az ellentartott megjelölés alkalmas a fogyasztók megtévesztésére vagy a korábbi elsőbbségű védjeggyel összetéveszthető. A védelem köre szűk, mert a nem lajstromozott közismert és jó hírű védjegyek jogosultjai arra nem ala-

⁴⁴ BENASSI, MARINA – WHELBOURN, HELEN: How to handle oppositions, in *Managing Intellectual Property*, 2006/9. szám, 93–94. o.

pozhatják felszólalásukat, hogy az ellentartott megjelölések ugyan nem összetéveszthetők védjegyükkel, de rontja megkülönböztető képességüket a védjegyállomány felhígításával.⁴⁵

Az olasz felszólalási rendszerben is előkérdésnek számít a felszólaló fél védjegyhasználatának a kérdése. Az időintervallum szintén 5 év, és a bizonyítás terhe a felszólalón nyugszik. Amennyiben 30 napon belül nem nyújtja be a védjegy használatát igazoló bizonyítékait, úgy a felszólalást a hivatal elutasítja. A felszólalást egy három tagú tanács előtti tárgyalás alkalmával bírálják el, csakúgy mint hazánkban.⁴⁶

4. Románia

A román védjegy jog a közelmúltban élt meg jelentős átalakításokat és változtatásokat. 2010. május 9. napján lépett hatályba az új védjegy törvény, amely témánk szempontjából is újítást eredményezett. A korábbi jogszabály alapján, hasonlóan a 2003 előtti magyar viszonyokhoz, ex officio vizsgálták a védjegy-lajstromozási eljárás során mind az abszolút, mind a relatív kizáró okokat. Az új törvény értelmében a hivatalbóli eljárás visszaszorult a feltétlen kizáró okok vizsgálatára, míg a korábbi jogosultságokat már csak felszólalás, illetve a későbbiekben törlési eljárás keretében lehet érvényesíteni.

A felszólalást megalapozhatja egy jó hírű közösségi védjegy, illetve egy közismert román védjegy is, mindkettő az árujegyzék teljes spektrumában védelmet élvez. A nem lajstromozott, de gazdasági tevékenység során használt védjegyek is védelemben részesülnek a későbbi megjelöléssel szemben. Felszólalás alapjául szolgálhat az is, ha az oltalmi idő lejártá után nem telt el a szükséges várakozási idő, ami egyedi védjegyek esetén 2 év, együttes védjegy esetén 3 év, tanúsító védjegy esetén pedig 10 év. Ha a korábbi védjegyet 5 éven keresztül megszakítás nélkül nem használták, csakúgy, mint a Vt. alapján, a román jogban sincs helye felszólalásnak. Ezek az esetkörök a hazai szabályozásunkkal csaknem megegyezők. Az új román védjegy törvény 2 hónapos határidőt enged a felszólalás megtételére, amely a bejelentés meghirdetésének napjától számítandó. A felszólalásra való válaszadásra a bejelentőnek 30 nap áll rendelkezésére.⁴⁷

⁴⁵ JOLICOEUR, MICHEL – BACCHINI, CHRISTIANO: The advent of trademark oppositions, in *Managing Intellectual Property, Trademark yearbook*, 2002, 34. o.

⁴⁶ Uo. 34. o.

⁴⁷ RALUCA VASILESCU: A new romanian trademark law, in *World Intellectual Property Review*, 2010/5–6. szám, 65. o.

5. Brazília

Braziliában hazánkkal egyidejűleg, azaz 1997-ben került sor a védjegy jog újrakodifikálására. Az új törvény óriási védjegy-lajstromozási hullámot indított el, sokszorosára nőtt a bejelentések száma. A korábbi brazil védjegy jog sem ismerte a felszólalás intézményét, ott is a hivatalbóli vizsgálat érvényesült, csakúgy, mint Magyarországon. Az új törvény vezette be a felszólalást, ami jelentősen felgyorsította a védjegyek lajstromozását, mert a korábbi *ex officio* vizsgálat nagyon hosszú volt, és sokáig tartott az oltalom megszerzése.⁴⁸

A törvény rendelkezései alapján a felszólalás előterjesztésére szűkebb határidő áll a jogosult rendelkezésére, mint hazai jogunkban, ugyanis a bejelentés meghirdetésétől számított 60 napon belül élhet felszólalási jogával. E viszonylag rövid határidővel is az eljárás idejét igyekeztek szűk keretek közé szorítani. Korábbi jogra hivatkozás címén akár lajstromozott védjegy, akár védjegybejelentés alapján elő lehet terjeszteni a felszólalást. A brazil védjegy jog is ismeri a közismert és a jó hírnevű védjegyek fogalmát. Előbbi lajstromozás nélkül a hasonló áruk vagy szolgáltatások terén észlelt hasonlóság vagy összetéveszthetőség esetében lehet alapja felszólalásnak, míg a jó hírű védjegyek csak lajstromozva, de ekkor minden áru és szolgáltatástípus vonatkozásában élvezik a védelmet, és szolgálhatnak oppozíció alapjául.⁴⁹

6. Japán

1997 Japánban is a változások éve volt. A japán terminológiában megkülönböztetik a „*pre-grant*” és „*post-grant*” felszólalási eljárásokat, amelyek a lajstromozás előtti és az azt követő időszakhoz köthetőek. 1997-et megelőzően mintegy két és fél évet vett igénybe, amíg egy megjelölés megszerezhetette az oltalmat. Abban a rendszerben még minden védjegyet közzétettek az erre a célra létrehozott hivatalos lapban, s ezt követően volt lehetőség még a lajstromozást megelőzően felszólalással élni. Figyelembe véve azt, hogy a meghirdetett bejelentéseknek mindössze 2%-a ellen éltek felszólalással, és az összes bejelentésnek csupán 1%-át utasították el felszólalásra alapozva, a japán jogalkotó szem előtt tartva az eljárás gyorsaságához fűződő érdeket, a koncepcionális változtatás során a lajstromozást követő felszólalás mellett döntöttek⁵⁰. Miről is van itt szó? Nem másról, mint hogy a japánok már 1997-ben elvetették

⁴⁸ DANIEL, DENIS ALLAN: Brazil's New Trademark Law. And the overwhelming increase of trademark oppositions, in *Trademark World*, 1998/1. szám, 27. o.

⁴⁹ Uo. 28–29. o.

⁵⁰ Lásd részletesebben: http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/jp_2.pdf, 2011.12.05.

azt, amit mi 2003-ban bevezettünk, és a felszólalási eljárás helyett tulajdonképpen a törlési eljárást preferálták.⁵¹

Azt követően, hogy a Japán Szabadalmi Hivatal közzéteszi a lajstromozott védjegyet a hivatalos lapban, két hónap áll rendelkezésére annak, aki felszólalással kíván élni. Ha valamely jogosult a korábbi jogára hivatkozással felszólalással él, azt megküldik a felszólalással érintett védjegy jogosultjának, akinek ekkor még nem kell erre nyilatkoznia. Erre azt követően van lehetősége a jogosultnak, ha az ún. vizsgáló alaposnak tartja a felszólalást, és emiatt küld egy értesítést a védjegy törléséről. Azonban ha a jogosult védekezése alapos, a törlésről való értesítést visszavonja a vizsgáló, és határozatot hoz a védjegy fenntartásáról. E döntés ellen a felszólaló nem fellebbezhet. Ha mégis szeretné újra megtámadni a sérelmesnek tartott védjegyet, azt már csak egy érvénytelenítési per keretei között teheti meg. Ha a vizsgáló nem találta alaposnak a jogosult védekezését, törli a védjegyet. A törölt védjegy jogosultja e döntéssel szemben a *Tokyo High Court*-hoz⁵² fellebbezhet, s a perben a Japán Szabadalmi Hivatal lesz az alperes. Ezzel az eljárási változtatással 0,1%-ra csökkentették a felszólalás miatt utóbb törölt védjegyek arányát, ami egytizede a korábbi felszólalási rendszer alapján sikeresen megtámadott védjegyek számának.⁵³ Persze felmerül a kérdés, hogy valóban kevesebb-e a korábbi jogot sértő védjegybejelentés, vagy csak a jogérvényesítés vált sokkalta nehezebbé.

7. Kína

Ha már Ázsiánál járunk, nem árt megvizsgálni Kínát is, hiszen az óriási mértékű gazdasági fellendülés magával hozta a védjegy jog változását és reformját is. Az eljárás hasonlóan kezdődik, mint a világban bárhol másutt: a védjegybejelentés hivatalos lapban történő közzétételét követő 3 hónapos határidőn belül kerülhet sor felszólalás előterjesztésére. A felszólalás benyújtását követően a bejelentőnek 30 napja van, hogy a felszólalásra érdemben nyilatkozzon és védekezését előadja. Ha ezt nem teszi meg, a rendelkezésre álló adatok alapján bírálják el a felszólalást. Kiegészítő bizonyítékok benyújtására is van lehetőség, ezt azonban csak a felszólalás illetve, az érdemi védekezés előterjesztésétől számított 3 hónapon belül tehetik meg a felek. Ha ezzel nem élnek, úgy kell tekinteni, hogy e jogukról lemondtak.⁵⁴

⁵¹ YUKIO YAGYU: *Laws & Practice: Important changes related to trademark systems in Japan*, in *Patents & licensing*, 2001/2. szám, 24–25. o.

⁵² 8 darab ilyen szintű bíróság van Japánban, a négyfokú szervezetben ezek működnek közvetlenül a legfelsőbb bíróság alatt.

⁵³ YUKIO: i. m. 25. o.

⁵⁴ TAN, LOKE-KHOON: *Pirates in the Middle Kingdom. The ensuing trademark battle*, 2007, Thomson Sweet & Maxwell Asia, Hongkong–Singapore–Malaysia, 6.10.

Lényeges különbség az eddig, és a későbbiekben is ismertetett országokhoz képest, hogy a felszólalás joga nem csak azt illeti meg, akinek jogát a bejelentés sérti, hanem bárki előterjesztheti azt, különösebb jogi érdek nélkül is. Így akár név nélkül is benyújtható egy felszólalás. Ez a fentebb leírt önrendelkezési jogra alapozott érvelésre tekintettel mindenképpen érdekes megoldás. Az anonim felszólalást taktikai okokból az érdekelt fél fel is használhatja. A nyitva álló 3 hónapos határidő jogvesztő, semmi esetben sincs lehetőség a meghosszabbítására, így a 3 hónap letelte után már csak a lajstromozást követő törlési eljárás keretében támadható meg a védjegy.⁵⁵

Amennyiben a felszólalás eredményesen zárul, úgy ennek tényéről hivatalos közleményt tesznek közzé védjegyek hivatalos lapjában, s rögzítik a védjegybejelentés lajstromozásának a megtagadását. A felszólaló adatait, illetve a felszólalás alapjául szolgáló korábbi jogot viszont nem hozzák nyilvánosságra. Ha viszont a felszólalás eredménytelenül zárult, és lajstromozzák a bejelentést, úgy a védjegyoltalom megszerzésének napja a 3 hónapos határidő lejártát követő napra datálódik, akkor is, ha egyébként a felszólalás miatt ez a nap már eltelt.

A felszólalás alapjául – hasonlóan a többi jogrendszerhez – a korábbi elsőbbségű védjegyek vagy védjegybejelentések szolgálhatnak, amelyek azonosak vagy összetéveszthetőek az ellentartott megjelöléssel, és azonos vagy hasonló áru-és szolgáltatásosztályokra nézve élveznek védelmet. Az újabb kínai védjegy törvény alapján lehetséges az is, hogy sikeres felszólalás esetében ne minden áru-és szolgáltatásosztály viszonylatában tagadják meg a bejelentés lajstromozását, hanem csak azokra az osztályokra nézve, amelyekben felmerülhet a korábbi joggal való ütközés lehetősége. A hivatal döntése ellen a törvény kétfokú bírói jogorvoslatot engedélyez. Az elsőfokú jogorvoslati kérelmet a döntés kézbesítésétől számított 15 napon belül, a másodfokút pedig a bíróság döntésének kézbesítését követő 30 napon belül lehet benyújtani.⁵⁶

8. Amerikai Egyesült Államok

Az angolszász országokban, így különösen az USA-ban és az Egyesült Királyságban a védjegy jog, és így a felszólalás is egy sajátos, a kontinentális jogrendszerektől eltérő fejlődési utat járt be. Alapvető különbség, hogy a kontinentális jogokban a védjegyoltalom keletkezése többnyire a lajstromozáshoz kötődik, míg az angolszász rendszerekben a tényleges használat keletkezteti a jogi oltalmat. Így ezekben az országokban a felszólalás alapjául is egy korábbi megjelölés pusztá használatára történő hivatkozás is elegendő. Persze ez bizonyítási kötele-

⁵⁵ TAN: i. m. 6.1.

⁵⁶ Uo. 6.3–6.12.

zettségekkel is jár.⁵⁷ Az USA-ban a felszólalás alapjául nem csak a korábbi jogok szolgálhatnak, hanem a védjegyhasználatból való felhagyás, a csalás és a védjegyhígítás is.⁵⁸

Az USA-ban meglehetősen rövid, a védjegybejelentés meghirdetésétől számított 30 napos határidő áll nyitva a felszólalásra,⁵⁹ azonban ez jelentősen meghosszabbítható.⁶⁰ A felszólaló kérelmére ugyanis három alkalommal is lehetőség van a felszólalási határidő meghosszabbítására. Az erre irányuló kérelmeket mindig a határidő lejártát megelőzően kell benyújtani. Az első 30 napos periódust további 30 nappal meg lehet hosszabbítani, amihez még csak indoklásra sincs szükség. Ez további 60 nappal szintén meghosszabbítható, ám ehhez már valamilyen alapos ok, vagy pedig a védjegybejelentő hozzájáruló nyilatkozata szükséges. E két határidő-hosszabbítási kérelem össze is vonható, és már elsőre lehet kérni – alapos ok megjelölésével vagy hozzájáruló nyilatkozat birtokában – a határidő 90 napos meghosszabbítását. Végezetül pedig újabb 60 nappal kitolható a felszólalás határideje, amennyiben rendkívüli körülményeket igazol a felszólaló, vagy a védjegybejelentő ehhez hozzájárul. Látható tehát, hogy a határidő meglehetősen rugalmasan alakítható, és akár 180 napig is kitolható. A határidő-hosszabbítás lehetőségeit a következő ábra mutatja be.

3. táblázat A felszólalás határidejének meghosszabbíthatósága az USA-ban. Forrás: Trademark Trial and Appeal Board Manual of Procedure (TBMP), 2012, Chapter 200, Extensions of Time to Oppose, 8. o. http://www.uspto.gov/trademarks/process/appeal/tbmp_3rd_ed_rev_1_chapter_200.pdf, 2011.10.15.

Védjegybejelentés meghirdetésétől szá- mított 30 nap	Első 30 nap – indo- kolás nélkül	További 60 nap – alapos okkal vagy hozzájárulással	Utolsó 60 nap – rendkívüli körülmé- nyek miatt vagy hoz- zájárulással
	Első 90 nap alapos okkal vagy hozzájárulás- sal		

A fórum kérdése is érdekes, ugyanis az Egyesült Államok önálló Védjegybírószággal és Fellegbizetési Tanáccsal rendelkezik.⁶¹ A common law-ra jellemző kontradiktórium és a felek szembenállásának elvét azonban a felszólalási eljárás során áttörik, s noha a TTAB kezdetektől fogva alkalmazza a szövetségi bíróságok perrendtartását, alapvető különbségek mégis akadnak. A legfőbb eltérés, hogy a TTAB előtt nincsen a hagyományos értelemben vett nyilvános tárgyalás.⁶²

⁵⁷ KAUFMAN, IAN JAY: The globe divided – civil law and common law traditions as reflected in opposition proceedings, in *Trademark world*, 2003/2. szám, 30. o.

⁵⁸ http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/us_1.pdf, 2011.12.05. 6. o.

⁵⁹ Trademark Act of 1946, 15 U.S.C. § 1063 a) pont.

⁶⁰ 2001-ben 25.000 meghosszabbítási kérelmet fogadtak el.

⁶¹ Angolul Trademark Trial and Appeal Board (a továbbiakban TTAB).

⁶² KAUFMAN: i. m. 31. o.

Az eljárás a felperes vagy felszólaló – merthogy az amerikai terminológia nem alkalmazza következetesen a kifejezések elhatárolását – által benyújtott felszólalással indul, amelyre az alperes érdemben reagál. Ekkor veszi kezdetét a bizonyítás, melynek során a bizonyítékok sokkal szélesebb köre felhasználható, mint a kontinentális eljárásokban. Természetesen az okirati bizonyítás a főszerep, de a tanúvallomás sem kizárt, noha idő- és költségvonzata miatt nem a leggyakoribb bizonyítási forma. A bizonyításnak e széleskörűsége azonban csak az USA-ra jellemző, a többi angolszász országban is – hasonlóan a kontinentális jogokhoz – szűkebbek a bizonyítás keretei. A korábbi jog sérelmének bizonyítási terhe a felszólaló félen nyugszik. A TTAB döntése ellen jogorvoslattal lehet élni a szövetségi bíróságokhoz, ami az ügy jogerős befejezését jelentősen elnyújthatja.⁶³

9. Egyesült Királyság

Az angol védjegyjog talán a legrégebbi, amely bevezette az oppozíció intézményét, hiszen már több, mint egy évszázados múltra tekint vissza. Első ízben az 1883-as védjegy törvény tette lehetővé egy védjegybejelentés korábbi jogra hivatkozással történő megtámadását. Az 1905-ös, majd az 1938-as védjegy törvény is fenntartotta ezt a rendszert, s a jelenleg is hatályos 1994-es Trade Marks Act is ismeri a felszólalást, amelynek benyújtására a védjegy meghirdetésétől számított 3 hónap áll rendelkezésre, és szemben a fentebb bemutatott amerikai gyakorlattal, a meghosszabbításra nincs lehetőség.⁶⁴ Az Egyesült Királyság gyakorlatában a felszólalási eljárást az angol védjegy-lajstromozási hivatal (*Registrar*) előtti tárgyaláson bonnyolítják le, ahonnan jogorvoslatért egy ún. kijelölt harmadik személyhez (*Appointed Person*) vagy a *High Court*-hoz lehet fordulni. A kijelölt személy tipikusan a *Queen's Chamber* kancelláriájában dolgozó tapasztalt védjegyjogász. Erre az eljárásra az elsőfokú felszólalási eljárás szabályai az irányadóak. Amennyiben bírósági felülvizsgálatért valamelyik fél a *High Court*-hoz fordult, onnan még egy további jogorvoslati lehetőséggel lehet élni a *Court of Appeal*-hez.⁶⁵ A kijelölt személy által lefolytatott eljárásban már nincs további jogorvoslat. Látható tehát, hogy a fórum kérdése összetettebb, mint hazánkban, azonban hely hiányában az apróbb eltérésekre és részlet szabályokra nem térek ki.

Tartalmilag óriási különbség a kontinentális jogokhoz képest, hogy az angol felszólalási rendszerben nem csak a relatív kizáró okokra, hanem az abszolút kizáró okokra hivatkozva is

⁶³ KAUFMAN: i. m. 32. o.

⁶⁴ CARR, HENRY: The relationship between UK Common Law and the European Systems in the Context of Res Judicata, in NG, CATHERINE W. – BENTLY, LIONEL – D'AGOSTINA, GIUSEPPINA (szerk.): *The Common Law of Intellectual Property- Essays in honour of professor David Vaver*, 2010, Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon, 76. o.

⁶⁵ DELANEY, JILL: The perils of poor preparation, in *Managing Intellectual Property*, 2003/2. szám, 63. o.

meg lehet támadni egy védjegybejelentést. Itt tehát a kontinentális értelemben vett észrevétel és felszólalás intézménye egyesül.

Azt követően, hogy a korábbi jog jogosultja benyújtotta a felszólalást, a feleknek lehetőségük van a 9 hónapos *cooling off* szakaszt kezdeményezni, de ellentétben többek között a Benelux államokkal, e szakaszra nem kerül sor automatikusan. Vagyis ha egyik fél sem kéri, úgy az eljárás érdemben folytatódik, és a felszólalásra a védjegy bejelentőjének 3 hónapos határidőn belül kell a felszólalásra vonatkozóan nyilatkoznia.⁶⁶ Ez idő alatt kérheti, hogy a felszólaló bizonyítsa a saját védjegyének használatát. A vizsgálandó időtartam ez esetben is 5 év. A bizonyítás három szakaszra tagolható. Az első szakaszban, ha a bejelentő érdemben vitatta a felszólalást, a felszólaló nyújt be bizonyítékokat, alátámasztandó a felszólalását. Ezt követően a bejelentőnek van lehetősége saját javára bizonyítékokat felhozni, illetve a felszólaló bizonyítékait vitatni. A harmadik fázisban a felszólalónak lehetősége van további bizonyítékok előterjesztésére, amennyiben azzal a bejelentő által felhozott bizonyítékokra reagál. A bizonyítás során a határidőket sokkal szigorúbban kezelik, mint az Egyesült Államok gyakorlatában, így kérelemre történő meghosszabbításra általában csak akkor van lehetőség, ha abban mindkét fél egyetért.⁶⁷

⁶⁶ E 3 hónapos nyilatkozattételi időszak kérelem esetén hozzákapcsolható a 9 hónapos *cooling off* periódushoz, így tulajdonképpen 12 hónap is a felek rendelkezésére állhat, hogy valamiképpen rendezzék jogvitájukat. http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/gb_2.pdf, 2011.12.05. 5. o.

⁶⁷ BENASSI– WHELBURN: i. m. 94. o.

ZÁRSZÓ

Összegezve a fentiekben előadottakat, elmondható, hogy mind technikai okok, mind jogpolitikai indokok, mind pedig a nemzetközi jogfejlesztési tendenciák indokolták tették, hogy hazánkban is bevezetésre kerüljön a felszólalás intézménye. A példálózó jelleggel bemutatott országok is azt támasztják alá, hogy egységes európai irányvonalat képez a korábbi jogok felszólalás útján történő érvényesítésének gondolata, s folyamatosan adoptálják ezt a rendszert azon országok is, amelyektől korábban ez idegen volt. E közös, egy irányba mutató áramlat egy közös vezéreldre vezethető vissza, az EU jogának való megfelelésre. Akkor is, ha konkrét jogharmonizációs kötelezettség ugyan nem terheli e vonatkozásban a tagállamokat, célszerűségi okokból mindenképpen szükséges az eljárási rendszereket és az egyes megoldásokat egymáshoz közelíteni, hogy ha a részletszabályok különböznek is, legalább az oltalom megszerzésének főbb pontjaiban ne legyen eltérés.

Így azt mondhatjuk, hogy hazánk jó úton jár ebben a folyamatban, s kellőképpen be tudta illeszteni a felszólalást a védjegyjogába. Ezzel együtt a rendszerváltás óta, és különösen a Vt. megalkotása után fellendülőben lévő védjegyjogi kultúránk is elért egy új fejlődési szakaszába, amikor az állam a paternalizmust háta mögött hagyva a korábbi jogok jogosultjaira bízta igényeik érvényesítését. Ez mindenképpen gazdagítja és tartalmilag is magasabb szintre emeli védjegyjogunkat.

A külföldi példákkal összehasonlítva megfigyelhető, hogy a felszólalásra nyitva álló határidők 30 nap és 3 hónap között váltakoznak, és az EU tagállamok között sincs azonosság e téren, hol 2 hónap, hol 3 hónap a határidő. Figyelembe véve azt, hogy az OHIM előtti eljárásban is 3 hónapos a határidő, e szabály alkalmazása hazánkban is adekvát megoldás, ez az időtartam megfelel a felek érdekeinek, és az eljárás gyorsaságához fűződő közérdeknek is. Megállapítható az is, hogy a korábbi elsőbbségű védjegy használatának kérdése minden rendszerben a felszólalás előkérdésének számít, így hazánkban is e szabály érvényesül. Figyelembe kell venni, hogy az ázsiai és angolszász kultúrák alapjaiban eltérnek az európaiktól, ennek megfelelően védjegyjogukat is más filozófia vezérli. Ezek megoldásai sokszor idegenek, és alkalmazhatatlanok is lennének európai viszonylatokban.

A különleges gyorsított eljárás kapcsán leírt ellentmondásokat mindenképpen szükséges lenne feloldani. A jelenlegi elméleti konstrukció alapján ugyanis a felszólalás kihúzza a talajt a különleges gyorsított eljárás gazdaságtani megalapozása alól. Megoldást jelentene egy olyan különleges eljárási rend, ahol a védjegybejelentés meghirdetését előbbre hoznák az alaki vizsgálat időpontjáig, vagy akár a bejelentési nap elismerhetőségének vizsgálatáig, és ettől fogva

lehetne a bejelentés ellen felszólalással élni. Az alaki és érdemi vizsgálat pedig a felszólalási időszakban kerülne lefolytatásra. Ha pedig ily módon letelik a 3 hónapos felszólalási határidő, jogerősen lajstromozható lesz a megjelölés. Az eljárás időtartamát tekintve ez megközelítőleg egybe esne a jelenlegi szabályozás szerinti, a meghirdetésig tartó időszakkal, de azzal a különbséggel, hogy a felszólalás lehetőségén az érintettek itt már túl vannak, így kiiktatható a jelenlegi 3 hónapos átmeneti, „féljog” időszak. E megoldás persze magával hozná azt a negatívumot, hogy olyan megjelölések is meghirdetésre kerülnének, amik adott esetben nem felelnének meg az alaki vagy érdemi vizsgálatnak. Ennek a felelősségét és kockázatát egy ehhez igazított díjfizetési rendszerrel át lehetne tolni a bejelentőkre, hogy ők is alaposabban megfontolják, mikre kérnek védjegytalpat.

A felszólalás során a korábbi elsőbbségű védjeggyel való ütközés vizsgálatánál szükségesnek mutatkozik az OHIM által kimunkált, az Európai Bíróság döntéseivel is összhangban álló szempontrendszert és gyakorlatot alkalmazni. Tapasztalataim alapján az SZTNH ezt kellő precizitással, adekvát módon átültette a hazai jogalkalmazásba. Sajnos még így sem egységes mindenben a joggyakorlat az összetéveszthetőség vizsgálatát illetően, különösen ha a cégbíróság és az SZTNH, illetve a bíróságok gyakorlatát vetjük össze egyazon megjelölés kapcsán, mely egyszer cégnévként, s egyszer védjegyként kerülhet terítékre. Az OHIM rutinjában általánossá vált tételeket ezért szükséges lenne a hazai bírói fórumokon is meghonosítani. Így az összetéveszthetőség megítélésénél mind a vizuális, mind a fonetikai, mind a konceptuális hasonlóságot figyelembe kellene venni, mert jelenleg ez sok esetben elmarad, vagy hiányos, illetve pontatlan. Az OHIM figyelembe veszi a védjegyek megkülönböztető képességének „erősségét” is, azaz a markánsabb és kevésbé markáns védjegyekkel szemben az összetéveszthetőség a távolabbi áruk és szolgáltatások esetében eltérő mértékben állapítható meg.

Az áruk és szolgáltatások összevetése során az Európai Bíróság által felállított teszt – az úgynevezett CANON-kritériumok – szerint a legfontosabb vizsgálandó tényezők a következők: az áru alaptulajdonsága, természete; az áru célja; az áru használata; az áru értékesítési csatornája; a fogyasztói réteg. Ezt az összehasonlítási tesztet is célszerű lenne általánosan alkalmazni, ha az érdemi vizsgálatot felszólalás alapján folytatták le, s később bíró felülvizsgálatra kerül sor.⁶⁸

Az OHIM és az Európai Bíróság több éves gyakorlatából kirajzolódott egy tendencia arra nézve is, hogy mi alapján kell a megjelöléseket összevetni. Ennek során figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyasztó általában nem látja együtt a védjegyet és az ellentartott megjelölést.

⁶⁸ Lásd részletesen: KESERŐ BARNA ARNOLD: A védjegyek összetéveszthetőségének joggyakorlata az USA, az Európai Unió és Magyarország védjegyjogában, in *Iparjogvédelmi Szemle*, 2012/2. szám, 68-95. o.

lést, és mivel nem analizálja a védjegyeket, csak a domináns elemek maradnak meg emlékezetében.⁶⁹ A magyar gyakorlat a domináns elem doktrínáját már következetesen alkalmazza. Az OHIM sok eseti döntésében megismerhető, hogy mik azok a szempontok, amely alapján a szóvédjegyek, ábrás védjegyek és kombinált védjegyek összetéveszthetősége megállapítható.⁷⁰ Ezek részletes ismertetését ehelyütt mellőzöm, csak utalok arra, hogy e gyakorlatot és szempontrendszert érdemes lenne hazánkban is következetesen alkalmazni, hogy az eljárási jogok harmonizációján felül a jogalkalmazási módszerek is közelebb kerüljenek egymáshoz.

⁶⁹ KESERŰ BARNA ARNOLD: Összetéveszthető? A védjegyek összetéveszthetőségének pozitív jogi és pszichológiai háttere az USA-ban, az Európai Unióban és Magyarországon, in *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2012/1. szám, 74-75. o.

⁷⁰ PRINTZ: i. m. 50–52. o.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1.] BENASSI, MARINA – WHELBOURN, HELEN: How to handle oppositions, in *Managing Intellectual Property*, 2006/9. szám, 92–94. o.
- [2.] CARR, HENRY: The relationship between UK Common Law and the European Systems in the Context of Res Judicata, in NG, CATHERINE W. – BENTLY, LIONEL – D'AGOSTINA, GIUSEPPINA (szerk.): *The Common Law of Intellectual Property- Essays in honour of professor David Vaver*, 2010, Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon, 76. o.
- [3.] DANIEL, DENIS ALLAN: Brazil's New Trademark Law. And the overwhelming increase of trademark oppositions, in *Trademark World*, 1998/1. szám, 27–32. o.
- [4.] DELANEY, JILL: The perils of poor preparation, in *Managing Intellectual Property*, 2003/2. szám, 63–66. o.
- [5.] *Előterjesztés a Kormány részére a védjegyjogi szabályozás reformjának koncepciójáról és az iparjogvédelemmel kapcsolatos egyéb kérdésekről*, in Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 1996/1. szám. <http://www.mszh.hu/kiadv/ipsz/199603/feloterj.html#70y>, 2010. november 21.
- [6.] FAZEKAS JUDIT – JÓKÚTI ANDRÁS: A 10 éves védjegy törvény és a jogharmonizáció, in *Szerzői Jogi és Iparjogvédelmi Szemle*, 2007/5. szám, 45–51. o.
- [7.] GONDA IMRE: Másnap, avagy a csatlakozás után, in *Védjegyvilág*, 2005/1-2. szám, 6. o.
- [8.] GONDA IMRE – MILLISITS ENDRE: Opposition in hungarian trademark law, in *Proceedings of the Hungarian Group*, 2007-2008, kiadja az AIPPI magyar csoportja, Budapest, 89–100. o.
- [9.] GONDA IMRE – MILLISITS ENDRE: A felszólalás tapasztalatai a hazai védjegy eljárársban, in *Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről*, 2006, Magyar Szabadalmi Hivatal, Budapest, 206–220. o.
- [10.] JOLICOEUR, MICHEL – BACCHINI, CHRISTIANO: The advent of trademark oppositions, in *Managing Intellectual Property, Trademark yearbook*, 2002, 31–34. o.
- [11.] KAUFMAN, IAN JAY: The globe divided – civil law and common law traditions as reflected in opposition proceedings, in *Trademark World*, 2003/2. szám, 30–33. o.
- [12.] KESERŐ BARNA ARNOLD: Összetéveszthető? A védjegyek összetéveszthetőségének pozitív jogi és pszichológiai háttere az USA-ban, az Európai Unióban és Magyarországon, in *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 2012/1. szám, 55-76. o.

- [13.] KESERŐ BARNA ARNOLD: A védjegyek összetéveszthetőségének joggyakorlata az USA, az Európai Unió és Magyarország védjegyjogában, in *Iparjogvédelmi Szemle*, 2012/2. szám, 68-95. o.
- [14.] *Módszertani útmutató*. II. Nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás. 8. Felszólalás. http://www.mszh.hu/vedjegy/vedj_modszertan/ii_14_2.html, 2010. december 7.
- [15.] PATYI ANDRÁS (szerk.): *Közigazgatási hatósági eljárásjog*, 2009, Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- [16.] PRINTZ GYÖRGY: Felszólalási eljárás az Európai Védjegyhivatal előtt, in *Védjegyvilág*, 2007/1-2. szám, 49–54. o.
- [17.] RALUCA VASILESCU: A new romanian trademark law, in *World Intellectual Property Review*, 2010/5–6. szám, 65. o.
- [18.] TAN, LOKE-KHOON: *Pirates in the Middle Kingdom. The ensuing trademark battle*, 2007, Thomson Sweet & Maxwell Asia, Hongkong–Singapore–Malaysia, 6.1.
- [19.] *Trademark opposition procedures SCT/16/4.*, November 13-17, 2006., Geneva, Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, WIPO.
- [20.] *Trademark Trial and Appeal Board Manual of Procedure (TBMP)*, 2012, Chapter 200, Extensions of Time to Oppose, http://www.uspto.gov/trademarks/process/appeal/tbmp_3rd_ed_rev_1_chapter_200.pdf, 2011.10.15.
- [21.] YUKIO YAGYU: Laws & Practice: Important changes related to trademark systems in Japan, in *Patents & licensing*, 2001/2. szám, 23–27. o.
- [22.] <http://oami.europa.eu/ows/core/search/search.do>, 2010.12.06.
- [23.] http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/us_1.pdf, 2011.12.05.
- [24.] http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/jp_2.pdf, 2011.12.05.
- [25.] http://www.wipo.int/sct/en/comments/pdf/sct17/gb_2.pdf, 2011.12.05.

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK

- [1.] A Tanács 89/104/EGK irányelve (1988. december 21.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről.
- [2.] A Tanács 40/94/EK rendelete (1993. december 20.) a közösségi védjegyről.
- [3.] A Bizottság 2868/95/EK rendelete (1995. december 13.) a közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról.

- [4.] Az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK irányelve (2008. október 22.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről.
- [5.] A Tanács 207/2009/EK rendelete (2009. február 26.) a közösségi védjegyről.
- [6.] 1969. évi IX. törvény a védjegyről.
- [7.] 1973. évi 29. törvényerejű rendelet egyes iparjogvédelmi uniós megállapodások kihirdetéséről.
- [8.] 1025/1996. (III. 20.) Korm. határozat a védjegyjogi szabályozás reformjának koncepciójáról és az iparjogvédelemmel kapcsolatos egyéb kérdésekről.
- [9.] 1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról.
- [10.] 2003. évi CII. törvény egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról.
- [11.] 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól.
- [12.] 19/2005 (IV. 12.) GKM rendelet a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól.
- [13.] 147/2007. (VI. 26.) Korm. rendelet egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokról.
- [14.] 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.
- [15.] Trademark Act of 1946, 15 U.S.C. § 1051 et seq.